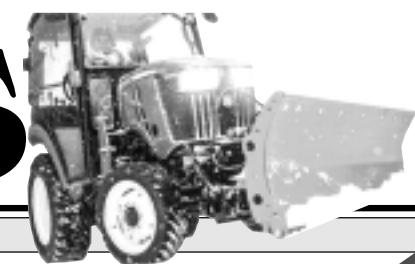

Piektdiena ● 2022. gada 25. novembris

CENA tirdzniecībā 0,80 EUR

Par sniega tīrišanu

4.

Foto - A.Kirsanovs

Svētīgu Adventes laiku!

Tic Ziemassvētku vecītim. Draudzes vecākā Iveta Raciborska (foto – no kreisās) un skolotāja Irīda Madarniece neslēpj, ka tic brīnumiemi. Spriežot, vai Ziemassvētki komercializējušies, Irīda pauða viennozīmīgu viedokli: "Man sagādā prieku radīt citiem prieku..."

Edgars Gabranovs

Jau šajā svētdienā iedegsim pirmo svecīti Adventes vainagā, lai godam sagaidītu gada skaistākos un ģimeniskākos svētkus – Ziemassvētkus. Bērzpils katoļu draudzes prāvests Oļģerts Misjūns atgādina, ka Ziemassvētku laiks – Dieva atnākšanas laiks – ir intensīvākais Baznīcas gada periods, kurā mums visiem tiek piedāvāta iespēja kaut ko savā dzīvē un sevi mainīt.

Tāpat prāvests uzsver, ka vēlētos, lai Adventes laika četras nedēļas cilvēku dzīvē kļūst par tādu neparasto vai brīnumaino pārvērtību laiku: "Tikai nevis raugoties uz cilvēka mainīgo un par spiti pašai dārgākajai kosmētikai novecojošo ārieni, cik ieskatoties cilvēka dvēselē, domās, sirdi. Ir neskaitāmi cilvēki, kuri pārdzīvo par savu ārējo izskatu, bet kā jums šķiet, cik ir to, kas pārdzīvo, cik neglitas, kroplas, netīras izskatās viņu domas vai dvēseles? Cik ir to, kas pārdzīvo, ka Dieva priekšā varētu izskatīties neglīti; kas domā par to, ko Dievs sacīs, kad Viņš ieraudzis manas dvēseles izķēmoto vaigu? Advents ir iespēja, milzu iespēja! Starp visiem reklāmas piedāvājumiem, kas cenšas šajā laikā piesaistīt mūsu uzmanību, ir tik nozīmīgi dzirdēt šo vēsti – Advents ir iespēja atcerēties, ka manā dzīvē vēl jānotiek izšķirošajam, man ir jāsastopas ar Dievu, kas grib dziedināt no grēkiem, vainām, netirības un darīt skaistu manu dvēseli! Ja vien mēs mūsu dvēseles pārmaiņām būtu gatavi ziedot kaut vai pusi no tās enerģijas un laika, ko ieguldām savas ārienes kopšanā, cik gan būtiski mainītos mūsu dzīves! Ko lai mēs darām? Tas ir Adventa jautājums. ļoti produktīvs jautājums. Ja tas kļūst par mūsējo jautājumu,

tad mums tiek jautāts preti: "Vai tu gribi piedalīties šajās Dieva īstenotajās brīnumainajās pārvērtībās?" Jo Dievs zina, cik daudz skaista un nozīmīga Viņš no manis, tevis, jā, no mums visiem var izveidot. Ja vien tu vairs nevari panest to, kāda izskatās tava dvēsele, ja vien tu saki, – es gribu!"

Kopš 2018.gada vasaras Bēržu Svētās Annas Romas katoļu draudzes vecākā ir Iveta Raciborska. Šonedēļ, kad Bērzpils pamatskolā tapa Adventes vainags baznīcā, viņa srienda, ka pirms svētkiem ir jāsakārto domas. Taujāta, kas mudina kā draudzes vecākajai rūpēties par baznīcu, I.Raciborska atzina, ka aktīvi strādā čakla komanda: "Gribas vēl daudz ko izdarīt, – remontējot baznīcu, ejam soli pa solim. Novēlu mierīgu pirmssvētku gaidīšanas laiku, lai visiem ir laba veselība, lai pietiek spēka par sevi un savi miļajiem parūpēties, tostarp sagādājot dāvaniņas!" Viņai piekrīt skolotāja Irīda Madarniece, kuras darinātās ziedu kompozīcijas un Adventes vainagi jau vairākus gadus priece Bēržu baznīcas apmeklētājus: "Tas ir gods, ka atļauj baznīcā uzpīt vainagu, un cenšos to izdarīt pēc iespējas labāk. Vainags kā simbols ir visa gada gājums, kurā ir gan tumšāka, gan gaišāka daļa. Runājot par sveču krāsu izvēli, uzskatu, ka baznīcā piemērotākā ir baltā krāsa. Savukārt mājās Adventes vainagi un sveces var būt dažādas, jo katram ir sava gaume, savs skatījums, kā glītāk un labāk. Katra saimniece izvēlas to, kas patīk, iet pie sirds – vai tas ir vainags, vai kompozīcija, vai vienkārši sveces. Kas ir Adventes laiks? Ceļš uz gaismu, bet vēl svarīgāk tumšajā laikā saglabāt to gaismīnu, kas ir mūsos katrā, un ar to dalīties. Tas var būt smaids, labs vārds, tad arī tumšākajā gada posmā spēsim viens otram uzdāvināt gaišus brižus."

Nākamajā
adugunī

● Skolās plāno liegt apgūt krievu valodu kā svešvalodu
Viedokli

● Rosina neaizmirst mūspuses mūzikas mantojumu
Izdod grāmatu "Pa dziesmas pēdām Ziemellatgalē"

Covid-19

(23.novembris)
Balvu novads – 33
Alūksnes novads – 50
Gulbenes novads – 35
Ludzas novads – 36
Rēzeknes novads – 49
Madonas novads – 44

Ģimnāzijai jauna direktore

24.novembrī Balvu novada domes sēdē deputāti vienbalsīgi akceptēja lēmumprojektu iecelt Kristīni Leli Balvu Valsts ģimnāzijas direktorei amatā ar 2022.gada 1.decembri. Jaunā direktore, runājot par ambīcijām, uzsvēra, ka virzīs ģimnāziju izcilībai.

Paaugstina maksu

Domes sēdē apstiprināja maksu EUR 25,18 bez pievienotas vērtības nodokļa par kubikmetru par sadzīves atkritumu apsaimniekošanu, kas veidota no maksas par atkritumu savākšanu, pārvadāšanu, pārkraušanu,

Īsziņas

uzglabāšanu, dalītās atkritumu savākšanas, pārkraušanas un šķirošanas infrastruktūras objektu uzturēšanu atbilstoši līgumam EUR 11,99, un Sabiedrisko pakalpojumu regulatora apstiprinātais tarifs par sadzīves atkritumu apglabāšanu atkritumu poligonā "Kaudzītes" EUR 13,19 (tai skaitā dabas resursu nodoklis) par vienu kubikmetru Viļakas pilsētā, Baltinavas, Kupravas, Lazdukalna, Medņevas, Rugāju, Susāju, Šķilbēnu, Vecumu un Žīguru pagastos.

Balvi iemirdzēsies svētkiem

27.novembrī plkst. 17.00 Balvu Kultūras un atpūtas centra laukumā notiks pasākums "Balvi iemirdzas svētkiem".

5 0 ISSN 1407 - 9844

Nedēļas jautājums

Kā šī gada Adventes laiks atšķirsies no iepriekšējiem?

Irēna Tušinska

JĀNIS no Balviem: – Kad pienāks Adventes laiks, tad sapratišu, vai tas būs tāds, kā citus gadus, vai kaut kādā veidā atšķirsies. Cenu kāpums pagaidām neuztrauc, jo vēl īsti neesmu sajutis atšķirbu. Par Adventes vainagu ģimenē jau esam apsprendušies un nolēmuši, kāds tas būs. Protams, pirmajā Adventē iedegsim arī svecīti. Ziemassvētkus svinam dažādi, kā kuru gadu sanāk. Noteikti

aiziesim uz baznicu.

MODRĪTE no Balviem: – Adventes laiks būs kluss un mierīgs, lai gan nedaudz nedrošāks, kā parasti. Ukrainā norisinās karš, bet mēs dzīvojam Krievijas pierobežā. Taču cerēsim uz to labāko. Uztrauc arī cenu pieaugums, bet esam pieraduši taupīt. Svecīti Adventē noteikti iedegsim. Tomēr to vairs nedarišu vainagā, jo iepriekš Ceturtajā adventē vainags aizdegās. Guvu mācību. Šoreiz ielikšu skaistā keramikas šķīvīti, apkārt izkartošu čiekuriņus, un būs labi.

ĀIVARS no Naudaskalna: – Domāju, Adventes laiks būs diezgan labs, jo manā dzīvē viss ir daudz maz kārtībā. Cenas visam varēja būt mazākas, bet pieciest var. Ziemassvētku laiks man diezgan labi patīk. Šos svētkus parasti svinam ģimenes lokā, dažreiz atbrauc bērni un mazbērni, citreiz nē. Bet kopumā tas ir jaunks laiks.

TAMĀRA no Balviem: – Lai gan esmu pareizticīgā, ģimenē atzīmējam arī katoļu Ziemassvētkus. Mani bērni un mazbērni runā latviski, jo gan meita, gan dēls apprecējušies ar latviešiem. Adverte ir kluss laiks, bet man tas būs bēdīgāks, nekā iepriekš, jo smagi saslimis vīrs. Bet uzzvanis mazbērni, būs jāsagādā dāvaniņas, un kļūs mazliet priešgāk. Turklāt Ziemassvētki un Jāņi ir mani miljākie svētki.

AINĀRS no Viksnas: – Pagaidām tā īsti vēl neesmu domājis par Adventi. Droši vien tā būs tāda pati, kā katru gadu. Gan jau iedegsim kādu svecīti. Bet kopumā laukos visu laiku ir kļusi, tāpēc Adverte ne ar ko išpaši neatšķiras. Ziemassvētkus gaidām, tikai aukstums nepatīk. Cenu kāpums, protams, uztrauc, bet jādzīvo, kā ir. Ja raudāsim, nekas labāk nebūs.

Automātiskais atbildētājs
64520961

Hallo!

“Jau ilgu laiku šausmināmies par elektrības cenām un runājam par taupību. Taču izskatās, ka Balvos par to daudz nebēdā. Piemēram, Bērzpils ielas 50. nama pagalma pusē pie ieejām uzstādīti tik spilgti prožektori, ka gan šīs mājas, gan pretējās mājas iedzīvotāji nakti vairs neatšķir no dienas, jo arī nakts stundās ir tikpat gaišs kā dienā. Turklāt valsts svētku brīvdienu naktis abu māju iedzīvotāji ne acu neaizvēra bojāta prožektoru mirgošanas dēļ. Vai tiešām tik spilgtiem prožektoriem jādeg visu nakti? Varbūt to vietā var ierīkot sensoru gaismas,

kas iedegas no kustības? Tas būtu daudz ekonomiskāk un arī iedzīvotājiem naktis būtu labāks miegs,” pirmdien ar ierosinājumu redakcijā vērās Bērzpils ielas 50.nama iedzīvotāja.

Pirmdien mājas vecākais Juris Līdacīš redakcijai solīja, ka prožektors tiks salabots. Tas patiešām tika izdarīts. Mājas vecākais paskaidroja, ka brīvdienās to nebija iespējams paveikt, jo darbiniekiem arī bija brīvdienas. Viņš pauž uzskatu, ka prožektori ir nepieciešami, lai nakts stundās mājas pagalma pusē nebūtu pārāk tumšs.

“Pagājušās avizes numurā izlasot viedokļus par centieniem panākt, lai valsts nodrošina ciņpilnu pirmsnāves aprūpi katram Latvijas iedzīvotājam, finansējot smagi slimu un neārstējamu pacientu aprūpi mājās, kārtējo reizi nonāku pie viena un tā paša secinājuma. Protī, Latvijā ir tik daudz problēmu, kuras valstij būtu pienākums risināt, bet liela daļa no tām tiek vienkārši uzgrūtas uz iedzīvotāju pleciem. Sak’, ķepurojieties arā paši! Šāda attieksme no valdības pušes pret iedzīvotājiem ir diezgan liels kauns,” savās pārdomās dalījās Balvu novada iedzīvotāja.

MANA NEDĒĻA

Šī nedēļa iesākās tāpat, kā visas citas, un to dažos vārdos var raksturot tā – darbs, mājas, bērni, darbs. Izpēmums, protams, bija otrdiena, kad kopā ar savu dvīņumāsu Veroniku svinējām dubultsvētkus, kas ir viena no mūsu īpāšajām un patīkamākajām dienām. Ja tā padomā, visu šo gadu laikā tikai pāris reizes (kad dzīvoju Anglijā) ar Veroniku savus svētkus esam svinējušas šķirti. No paša rīta jau saņēmu apsveikumus no saviem vistuvākajiem – vīra un bērniem, māsas, mammas, darbā ar ziediem sumināja kolēges, atcerējās arī klienti, radi, draugi un paziņas. Tā kā mūsu dubultsvētki iekrīta nedēļas sākumā, lielas svinības nerīkojām, bet ar māsu un bērniem aizgājām uz kafejnīcu, kur jauki pavadijām laiku. Interesanti, ka mums katrai ir divi bērni – abām dēls un meita, un arī vecums viņiem ir līdzīgs.

Pārējās nedēļas dienas paskrēja vēja spārniem. Izmantoju katru no darba brīvo brīdi, lai aizietu uz veikalim un jau sāktu iegādāties Ziemassvētku dāvanas un jaunus eglīšu rotājumus. Negribu to visu atlīkt uz vēlāku laiku, jo zinu, cik ļoti bērni gaida gada nogali. Sestdienas un svētdienas esam ieraduši pavadijāt ar ģimeni – pagājušonedēļ bijām boulingā Gulbenē, bet šo svētdieni noteikti iesim uz lielās Balvu egles iedegšanas svētkiem. Esmu pārliecināta, ka arī tas būs skaists notikums.

VIKTORIJA BABKINA,
frizerie frizētāvā “Meraki”
Balvos

No vēstulēm

Patriotisks, dvēselisks koncerts!

Lazdukalna saieta namā ar vīru bijām pirmoreiz, un, jau ieejot nama priekštelpā, biju pārsteigta par puķu daudzumu un dažādību, kuras, kā bija redzams, tiek audzētas podos ar lielu mīlestību. Tālāk, ieejot zālē, skatuves noformējums: vāzēs sarkanas nelķes un baltas mārtiņrozes, iedegtas svečītes un fonā skan klasa mūzika. Uz skatuves uzvāk “Dricānu dominante” – Andris, Madara un Baiba. Andris Eriņš sāk runāt latgaliski: “Jov reizis 100 uzastojūs i kotru reizi ir uztraukums.” Ľoti patika, ka dziesmu starplaikos A. Eriņš pastāstīja par sevi, savu dzīvi un dzimto pusi, par patriotismu. Madarai un Baibai – kādas balsis, dzied kā lakstīgalas! Andrim veselīgs humors, un mums pastāsta, kāpēc Latvijā samazinās dzimstība.

Protī, tas tāpēc, ka mazumā iet arī zirgi. Agrāk jauni puiši jāja pieguļā un jaunas meitas iemājinās lidzi. Tur pieguļā bija viss, kam vajadzēja būt. Atkal skan dziesma, un tās laikā Andris arī uzdejo. Ľoti aizkustināja viņu izpildītā “Siltajām dvēselēm” un dziesmas vārdi: “Nu kaida jāga dzeivē montu kruot, ja aizsolst dvēsele...” Koncerts ilga pusotru stundu, un visa koncerta laikā vareja izjust latgaliesu vienkāršību, labestīgumu. Koncerta izskāņā saieta nama vadītāja, pasniedzot ziedus un pateicoties par skanīgajām, patriotiskajām dziesmām, apraudas. Jā, patriotisks, dvēselisks koncerts! Pēc koncerta, izejot no saieta nama, katrs apmeklētājs aizdedza sarkanu vai baltu svečīti un nolika to pie izveidotā maketa Latvijas formā. Paldies par jauko koncertu!

SANDRA UPĪTE no Briežuciema

Seksuālā vardarbība

23.novembrī Eiropā un Latvijā atzīmēja dienu bērnu aizsardzībai no seksuālās vardarbības. Šī iemesla dēļ tiesībsargs atkārtoti aicina vecākus uzstādīt telefonus, planšetēs, datoros un citās ierīcēs satura filtru, kas ierobežo kaitīgu materiālu pieejamību bērniem. Šāda satura izplatība bērnu un pusaudžu vidū nereti rezultējas ar vecumam neatbilstošas seksuālās uzvedības izpausmēm un bērnu izdarītiem pārkāpumiem. Diemžēl jau vairākus gadus Latvijā izplatītākā vardarbības forma, no kurās cieš bērni, ir seksuālā vardarbība. Pēc Valsts policijas datiem 2021.gadā visbiežāk bērni cietuši no noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneizskaramību – 54,3% gadījumu, kas ir par 15,7% vairāk, salīdzinot ar 2020.gadu. Arī 2022.gada sešos mēnešos visbiežāk bērni cietuši no noziedzīgiem nodarījumiem pret tikumību un dzimumneizskaramību – 47,6% gadījumu. Tā ir seksuālās vardarbības redzamā daļa. Faktiski cietušo bērnu ir vairāk, jo noziedzīgi nodarījumi, ko pret bērniem izdarījuši bērni līdz 14 gadu vecumam, Valsts policijas statistikā nav iekļauti. Tādos gadījumos kriminālprocesu neuzsāk.

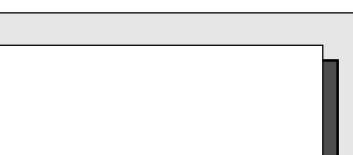
“Lai mazinātu seksuālo vardarbību pret bērniem, jāiemāca viņiem dažādus drošības noteikumus, tostarp drošību virtuālajā vidē un rīcību briesmu gadījumā. Svarīgi ir izglītot arī vecākus par bērnu pasargāšanu, tostarp no kaitīga interneta saturu, jo pornogrāfisku materiālu izplatība bērnu un pusaudžu vidū nereti novērīta līdz vecumam neatbilstošas seksuālās uzvedības izpausmēm un bērnu izdarītiem pārkāpumiem,” uzsver Tiesībsarga biroja Bērnu tiesību nodājas vadītāja Laila Grāvere.

Klūstiet arī par rakstītājiem, jo visas jūsu vēstules katra mēneša beigās tiks izvērtētas un mūsuprāt labākā saņems redakcijas pārsteiguma balvu. Ielāgojiet, ka balvas saņemt varēs tikai tie rakstītāji, kuru vārdus mēs zināsim – tāpēc nerakstiet anonīmas vēstules.

Tiesībsargs jau iepriekš vērsis sabiedrības uzmanību uz to, ka tā ir vecāku atbildība – gādāt, lai bērnam nav pieejams kaitīgs saturs, jo pieķluvi internetam nereti nodrošina tieši vecāki. Kaitīgs saturs ir tāds, kurā attēlota cietsirdīga uzvedība, vardarbība, erotika, pornogrāfija, kā arī tāds, kurš rada draudus bērna garīgajai attīstībai, neatkarīgi no izpausmes veida, pārraidīšanas ierīces un atrašanās vietas. Brīva pieķluve interneta resursiem rada risku, ka bērna uzmanības lokā nonāks arī informācija, kas var radīt kaitējumu viņa harmoniskai attīstībai. Tiesībsargs aicina vecākus uzstādīt telefonus, planšetēs, datoros un citās ierīcēs satura filtru, kas ierobežo tādu materiālu pieejamību. Informāciju par negatīvu saturu vietņu ierobežošanas iespējām var saņemt pie interneta pakalpojumu sniedzēja.

EDGARS LĀKUTIS, Latvijas Republikas Tiesībsarga biroja Komunikācijas un starptautiskās sadarbības nodājas vadītājas vietnieks

Sūtiet mums vēstules arī elektroniski: vaduguns@apollo.lv

Lasītāji!

Saruna ar Atzinības raksta saņēmēju

Vienmēr bijusi un būs savas ceļa gājeja

Sanita Karavočika

"Esmu parasts cilvēks, kurš šobrīd dzīvo Balvos. Savulaik apguvu koučingu, psihosomatiku, studēju psihoterapiju, esmu strādājusi par sākumskolas skolotāju un speciālās izglītības skolotāju. Šobrīd esmu atvērusi savu privātpraksi un strādāju par mentālās veselības speciālisti, kā arī probācijas dienestā esmu starpnieks izlīgumu procesos. Un vēl esmu sieva, mamma, audžumamma, sievasmāte. 13.novembrī pirmo reizi kļuvu arī par vecmammu – tas ir šī brīža visskaitākais notikums manā dzīvē. Un, protams, man ir forša mamma un tikpat superīgs brālis ar savu ģimeni. Esmu bagāta un laimīga, jo man ir trīs bioloģiskie bērni, divi puikas aizbildniecībā un vēl divas meitenes kā audžumammai," iepazīstinot ar sevi, teic Balvu novada domes Atzinības raksta saņēmēja, balveniete ILVETA LOČMELE. Ilveta saņēma Atzinības rakstu par pilsonisko un sabiedrisko aktivitāti un ieguldījumu bez vecāku gādības palikušo bērnu audzināšanā un ģimeniskas vides nodrošināšanā.

Šis nav pirmsais apbalvojums, kas nonācis Jūsu rokās. Ar kādām sajutām uzņemtām ziņu par Atzinības rakstu?

– Savā dzīvē esmu saņēmusi vairākas pateicības un atzinības, par ko, protams, prieks un gandarījums. Taču atzišos, ka man tas ir liels apgrūtinājums, jo neprotu pieņemt šādus palīdes vārdus – tas man vēl jāmācās. Šķita, ka neko īpašu jau neesmu izdarījusi. Es to daru tikai sev, tiem bērniņiem, kuri pie manis dzīvo, un viņu vecākiem.

Kā izlēmāt, ka varētu atvērt savas mājas durvis kādam audžubērnam? Lai pieņemtu tādu lēmumu, vajadzīga drosme un liela apņemšanās.

– Esmu ļoti drosmīga – varētu teikt, ka pat pārāk, un šī īpašība man piemitusi jau kopš bērniņas. Man vienmēr bijis vienalga, ko kurš par mani domā, ko runā. Vienmēr esmu bijusi sava ceļa gājeja – vienalga, pa kreiso ceļu gājusi vai pa labo, bet tas bijis manis pašas izvēlētais ceļš. Un tieši tādēļ šobrīd esmu nonākusi tur, kur esmu.

Kad pie Jums ģimenē nonāca pirmie bērni?

– Tas bija laiks, kad līdz ausim biju savā biznesā Jelgavā. Brīdi, kad bija jāiet pie Jelgavas domes priekšsēdētāja Andra Rāviņa saņemt Atzinības rakstu, iekšēji sabruku. Sapratu, ka viss – man biznesu nevajag, tas nenes gaidīto gandarījumu, un atnācu atpakaļ uz Balvām. Un tad jau man bija lielā māja, apstākļi un, pats galvenais, vēlēšanās pieņemt audžubērnus. Nebija tā, ka apzināti meklētu konkrētus bērnus, līdz tam par to pat īpaši neaizdomājos. Tobrīd, pirms septiņiem gadiem, strādāju Tilžas speciālajā internātpamat-skolā. Tur tiešām bija tie likteņa pabērni, kuriem dzīvē nav paveicies. Un šie divi puiši – brāļi –, man iekrita acis un sirdī. Mazais tobriņš vēl gāja bērnudārzā un nāca pie manis mācīties burtus, lielākais – 4.klasē. Kaut kā sajutām saikni viens ar otru, zvaigznes labvēlīgi sakrita, un drīz vien jau puikām bija savas mājas pie manis. Nu viņi paaugušies, lielais jau ir 11.klasses skolnieks, un joprojām dzīvojam kopā. Un vispār man ir paši fantastiskie bērni.

Nebiedēja jautājums, vai tiksiet galā?

– Nevienu brīdi. Cilvēks tiek galā ar visu, kas viņam dots. Ne velti ir teiciens, ka katram tiek uzlikts tik, cik viņš var panest. Būt audžumammai vispār ir viegli, un jo vairāk bērnu, jo vieglāk.

Kāda bija apkārtējo reakcija uz Jūsu lēmumu?

– Kā jau minēju, ka es klausos tikai savu sirdsbalsi, jo tā nekad nemelo. Un tad viss notiek viegli. Bet apkārtējo lokā bija arī tādi, kas iebilda, – kam tev tas, viņi taču smagi bērni, un tā tālāk. Es to vienkārši nedzīrdēju un dariju, ko šķita pareizi darīt.

Ir tāds teiciens: "Reizēm ir svarīgi nevis paturēt, bet atlaiost, lai ir iespēja lidot..." Kā tas ir – apzināties un dzīvot ar domu, ka bērns ir tikai uz laiku?

– Patiesibā mums šajā dzīvē nepieder nekas, arī bioloģiskie bērni. Un nekas nevar būt skaistāks par to, ka bioloģiskā mamma grib savu bērnu atpakaļ pie sevis. Tad, kad viņi satiekas un viss notiek tā, kā tam būtu jābūt, es raudu. Vai man ir tiesības iedomāties, ka esmu labāka par bērnu isto, bioloģisko mammu? Domāju, ka nē. Lai cik katram bijis smags siks dzīvesstāsts, lai cik slikta bijusi mamma un tētis, bērni tāpat ilgosies pēc viņiem. Tā ir nabassaitē. Jā, fiziski to pārgriež, bet abpusējā saikne nav pārgriežama. Sievete var pieķerties pie domas, ka viņa būs mamma bērnam, ko dzemdējusi cita sievete, bet tā nav realitāte, drīzāk ilūzija. Patiesība vienmēr nāk gaismā, un tad var notikt traģēdija bērnam, tāpēc viss laikus jāsakārto pēc Dieva likumiem. Tad bērns būs daudz priešgāks par divām mammām, tā ir tikai mana pieredze. Viena no meitenētēm, kuru paņēmām, vairs nedzīvo pie mums. Viņas īstajai mammai piedzima otrs bērniņš, un viņas ir kopā. Taču mēs joprojām kontaktējamies, brīvdienās paņemam pie sevis un tagad ar vīru esam viņai arī krustvecāki.

Kam jānotiek, lai bērns varētu atgriezties mājās?

– Jāstrādā ar šo bērnu bioloģiskajiem vecākiem, ko es arī daru. Viņi saprot, ka ir kļūdījušies. Bet mēs visi kļūdāmies, turklāt nepārtraukti. Bieži vien šie cilvēki paši sevi vairs nešaskata neko labu, turpretī es to redzu un palīdzu ieraudzīt arī viņiem. Tas pats ir ar bērniem. Jābūt mēmai kā zivī, ja redzi, ka bērnam kaut kas neizdodas. Tā vietā jāslavē par to, kas sanāk. Pats galvenais jau sākumā pieņemt domu, – es šīm bērnam esmu vislabākā mamma, kāda vien var būt, bet uz laiku. Tas ir pamatu pamats. Ir, protams, arī gadījumi, kad bērni negrib satikt savus īstos vecākus, taču arī tas ir maināms. Mēs mājās nekad nerunājam sliktu par bioloģiskajiem vecākiem, kaut gan bērni negrib pastāstīt arī par sliktais lietām, kas bijušas. Bet mums jāspēj izskaidrot, ka šie vecāki paši ir nelaimīgi, tāpēc kļūdās. Bērni ir tie, kuri viņiem var palīdzēt saskatīt gaismu tuneļa galā. Un ir vēl viena svarīga lieta – ja gribam, lai bērns ir laimīgs, viņam jāpiedod saviem bioloģiskajiem vecākiem, nedrīkst palikt aizvainojums pret viņiem, jo tas rada diezgan dziļas sekas bērna turpmākajā dzīvē.

Kuri jūsu ikdienā ir atmiņas par liekošākie prieka mirkli?

– Tie, kas saistīti ar bērniem. Viņi ļoti jūt mani, un es viņus. Viendien biju tik piekusī, ka pulksten 20 vakarā jau aizgāju gulēt un tad dzirdu, ka viens otram aizrāda, – jāuzvedas klusus, jo mamma taču guļ... Un tas tā silda sirdi. Jā, liktenis šos bērnus nav saudzējis, bet tā ir viņu pieredze, kas tikai norūda un ļaus pa dzīvi iet daudz, daudz vieglāk nekā tiem, kuri pieraduši, ka viss tiek padots.

Nereti sabiedrībā dzird nosodīju-mu, ka par audžuvecākiem klūst naudas dēļ. Nav sāpīgi to klausīties?

– Man tā nesaka, bet ko tādu klausīties ir smiekīgi. Man nauda bijusi un būs, bet tiem, kuri tā runā, gan nebūs. Vienīgais, kad man nenāk smiekli, ir tikšanās briži ar citiem Latvijas audžuvecākiem. Pēc viņu uzdotajiem jautājumiem var just, ka daži spēruši šo soli tieši naudas dēļ, un tad gan šie bērni ir cietēji.

Kas ir tās lietas un vērtības, ko cenšaties ieaudzi-nāt saviem bērniem?

– Vispirms milēt un parūpēties par sevi, jo tikai tad iespējams apkārtējiem dot kādu labumu. Vēl svarīgi būt labestīgiem un nerunāt sliktas lietas ne par sevi, ne citiem.

Esat stingra mamma?

– Laba un reizē arī stingra, jo uzskatu, ka režīmam ir jābūt. Līdz 10 gadu vecumam telefonus bērniem gandrīz nedevu vispār, tagad bērniem līdz 15 gadiem dienā atļauju uz stundu. Pulksten 22 vakarā visiem telefoniem jābūt skaisti noliktiem rindiņā virtuvē. Un tā man audzināti visi, arī bioloģiskie bērni, kaut gan viņus nekad neesmu šķirojusi savējos un ne savējos.

Foto - no personīgā arhīva

Gatava dot un neprasīt preti. Jautāta, vai audžumammas darbs ir misija, Ilveta Ločmele teic: "Man šīs vārds nepatīk. Tas vienkārši ir mans celš – skaists celš, bet ne grūts. Katrā cilvēka vienīgā misija ir milēt savu dzīvību, kura katram dota. Un, jā, izmantojot iespēju, gribu teikt milzīgu paldies Balvu bāriņtiesas meitenēm par izrādito uzticēšanos."

Visi iemācīti aiz sevis sakopt un arī pastrādāt. Bērniem vienmēr esmu teikusi, ka man nevajag zvanīt, kad viņiem ir labi. Bet grūtos brižos mamma vienmēr būs tā, kura atradis risinājumu, jo dzīvē bezizejas nav, viss ir mūsu galvā. Ja šķiet, ka nu ir viss – apgulies, padodies, mirsti, ja vajag, un tad atnāks risinājums. Savukārt, ja uzskatīsi, ka tavās nelaimēs vairojami citi, tad tā arī būs. Tas ir kā fizikā – līdzīgs pievelk līdzīgu. Tu esi tas, ko tu domā.

Ko pasai nozīmē ģimene?

– Varbūt skan banāli, bet ģimene ir tad, ja uz kādu laiku kādam vari palīdzēt. Jā, cilvēkam ir svarīgi, ka viņam ir ģimene, bet ne visiem to vajag. Un arī tas jāpieņem, tāpat kā sievietes, kurām nevajag bērnus. Šajā dzīvē nekas nav ne slikts, ne labs, vienkārši tā ir. Un katram jāsaprot, ko viņš grib. Svarīgākais ir ieklausīties savā sirdsbalsī, kuru nereti mēdzam saukt par intuīciju.

Kur rodat spēku brižos, kad nolaižas rokas?

– Gadās, protams, arī man vājuma briži, jo esmu tikai cilvēks. Sakārtoju visas lietas, izslēdu telefonu un aizbēgu uz divām vai trijām dienām uz jūru vai uz laukiem, kur vecāki uzzēluši mazu mājiņu, kurā patverties. Cilvēkam vajag pabūt vienam ar savām domām un emocijām. Es bez tā nevarētu, jo tā ir sava veida restartēšanās. Ikdienā esmu sieva, mamma, meita, māsa, bet kur tad palieku es pati? Un tas ir tas laiks, kad es esmu es. Man ļoti patīk pabūt vienai. Katru dienu ceļos ļoti agri – ap pulksten 5, un pirmsais, ar ko iesāku dienu, ir pateicība par to, ka esmu pamodusies, ka es esmu tāda, kāda esmu, ka man daudz kas ir un būs vēl vairāk, ja gribēšu. Tad es meditēju, dažreiz noskaitu kādu lūgšanu. Divas agrās rīta stundas ir mans laiks. Un pēc tam jau sākas ikdienas dzīve ar bērnu modināšanu, ēst gatavošanu un visu pārējo.

Ko novēletu tiem, kuri apdomā iespēju kļūt par audžuvecākiem?

– Vispirms visu smalki izzināt, pieņemt, ka tas nav un nebūs tikai jūsu bērns, ka jādibina saikne ar bioloģiskajiem vecākiem, ja vēlas, lai bērns ir laimīgs. Tas ir pamatu pamats. Mums pašiem jāizvēlas, pa kuru ceļu dzīvē iet, un jāatceras, ka tā ir tik skaista! Man gribas teikt, – cilvēki, mostieties, jo lielākā daļa to nedzīvo, bet vienkārši gul. Mums viss ir, tikai katram jāatrod tas, ko gribētu darīt. Atceros, ka jau bērnībā nebiju kā visi citi bērni. Staigāju pie ceļu un bieži pie sevis skaitīju, – man ir viss un man nav nekā. Un tā ir mana šī briža realitāte, kurā jūtos laimīga.

Apspriež situāciju par sniega tīrišanu Balvos

Bilde jāredz kopainā!

Ingrīda Zinkovska

Dienā, pirms Balvos uzkrita pirmais sniegs, notika novada domes Tautsaimniecības un vides komitejas sēde, kurā viens no jautājumiem bija par komunālās saimniecības gatavību ziemas sezonai. Viedokļu apmaiņa izvērtās detalizēta, kā rezultātā sēdes dalībnieki izdarīja secinājumus, kas jādara, lai pilsētas saimniecīkā dzīve ritētu kvalitatīvāk.

Pērn pirmo ziemu pašvaldības aģentūras "SAN-TEX" direktora amatā aizvadīja EGONS STRUMPE. Viņš atzina, ka pielāvis organizatoriskas klūdas, bet tās operatīvi novērsta. Galvenā problēma bijusi tā, ka tehnikas ir tik daudz un tādā kārtībā, kādā tā ir. Pagājis gads. Diemžēl situācija nav mainījusies, tādēļ šo ziemu pašvaldības aģentūra sagaida ar to pašu tehniku, kas ir, un tādā pašā kārtībā un skaitā, tikai daudz *nogurušāku*. Vislielākās bažas rada mazie traktoriņi, kas tira gājēju celiņus un ietves. Viens mazais traktors šogad trīs reizes pabījis Šķieneros remontā. Savu laiku nokalpojis, vēl ripo, bet nebūs brīnums, ja tas vienā dienā, tīrot sniegus, apstāsies. Tikai vienam no mazajiem traktoriem ir kaisāmās un tikai vienam ir slaukāmā slota. Diviem traktoriem – tikai viens kaisāmās un viena slota. Otra sāpīgākā tēma – tā saukto *kabatu* tīrišana. Pietrūkst arī tādās tehnikas, ko varētu novirzīt *kabatu* tīrišanai. Taču šogad "SAN-TEX" atteicies no ārpakalpojumiem, tas ir, dažādu komerciālu objektu teritoriju attīrišanas no sniega, kā, piemēram, lieltirgotavas "MAXIMA", degvielas uzpildes staciju, CSDD laukuma utt. "To es sapratu jau pagājušajā ziemā, bet pērn uzreiz nevarēja lauzt līgumus. No šiem pakalpojumiem mēs atteicāmies, lai mūsu rīcībā esošo tehniku varētu novirzīt tikai un vienīgi pašvaldības objektu attīrišanai no sniega. Mans plāns ir šo tehniku iesaistīt arī *kabatu* tīrišanā. Pateicoties pašvaldībai, kas piešķira lidzekļus, saremontēts viens no lielajiem traktoriem. Vai šoziem ar sniega tīrišanu tiks galā? Viss atkarīgs no sniega snigšanas intensitātes. Esmu gatavs uzklāusīt iedzīvotāju telefona zvanus ar sūdzībām, un ne tikai es, bet arī pilsētas pārvaldes vadītāja, pašvaldības izpilddirektore. Skumji, ka neesam atraduši iespēju uzlabot aģentūras materiāli tehnisko bāzi. Cīnīsimies ar to, kas ir. Nēmsim rokās lāpstas un strādāsim! Citu variantu nav," savu viedokli Tautsaimniecības un vides komitejas sēdē pauða E.Strumpe. Aizvadītajā ziemā viņš guvis mācību, ka ir tādi ielu posmi, kur grūti tikt klāt, lai tos iztīriktu, jo ielas abās pusēs novietotas mašīnas. Šoziem direktors cer biežāk un aktīvāk piesaistīt pašvaldības policiju, lai spētu atrīvot ielas no mašīnām ja ne katru dienu, tad vismaz pārdienas, un iztīrīt tās. Ar strādniekiem izrunāts, kas ir prioritārie objekti. Jautājums, cikos ceļas un sāk tīrīt, šogad pavērsts nedaudz citādi. "Mēs neskātāmies, cikos ceļamies un dzeram kafiju, bet cikos objektam jābūt attīritam no sniega," secināja aģentūras direktors.

"Nav tā, ka pašvaldība nedomā par savas aģentūras materiāli tehnisko nodrošinājumu. Vajadzības tiek apzinātas, iepirkumi – izsludināti. Bažas ir par to, lai būtu piegādātāji un atbilstoši piedāvājums, kas ģeopolitiskā stāvokļa dēļ mainījies. Komunālās tehnikas trūkst," turpinot sarunu, skaidroja pašvaldības izpilddirektore DAINA TUTINA. Tagad pašvaldībā izsludināts iepirkums "Komunālās tehnikas ar aprīkojumu piegāde Balvu pilsētas apsaimniekošanas vajadzībām", kas noslēgsies 22. decembrī. Iepirkumā izsludinātas trīs tehnikas vienības – mazās komunālās saimniecības mašīnas ietvju uzturēšanai piegāde ar papildaprīkojumu (sniega lāpstu, smilts-sāls kaisītāju utt.); vidējās komunālās saimniecības mašīnas ietvju uzturēšanai piegāde ar papildaprīkojumu (sniega lāpstu, metāla kausu, žokļveida kausu, zemes frāzi, sānu slotām, piekabi utt.) un traktora ielu uzturēšanai piegāde ar papildaprīkojumu (frontālo iekrāvēju, sniega tīrišanas lāpstu, komunālo slotu, piekabi utt.). Ir ieguldīti lidzekļi, sakārtojot jau esošo tehniku. "Sliktākajā gadījumā būs jāpiesaista ārpakalpojums. Nav tā, ka citās pašvaldībās komunālās saimniecības vajadzībām izmanto tikai savu tehniku. Pērk arī ārpakalpojumus. Uzņēmēji, kas gatavi to darīt, ir," secināja izpilddirektore. Viņa norādīja, ka tagad "SAN-TEX" vairāk jāorientējas uz pakalpojuma sniegšanu pašvaldības iestādēm, nevis jātīra degvielas uzpildes staciju vai lieltirgotavu laukumi. Atklājies, ka līdz šim sniegs nav tīrīts pie sociālās pārvaldes un bāriņtiesas, kas arī ir pašvaldības iestādes.

Kādu "SAN-TEX" lomu saredz Balvu pilsētas pārvaldniece MARUTA CASTROVA? "Atnākot strādāt, pirms, ko saprātu, ka kritiskā stāvoklis ir ne tikai pašvaldības aģentūras ziemas darbu tehnika, bet jebkura tehnika. Mēs braucām uz ļoti

Pirmais sniegs. Balvos pirmais sniegs uzkrita brīvdienās, kas bija Latvijas svētku dienas. Brīvdienās transporta un cilvēku kustība bija mazāka, tādēļ, kā atzīst komunālās saimniecības direktors Egons Strumpe, ar sniega tīrišanu tikuši galā salīdzinoši apmierinoši. Jā, vienā naktī tomēr no ierindas izgāja traktors, kas tīra stāvlaukumus un *kabatas*, bet strādnieki operatīvi atrada detaļas, un pirmsmien traktors jau bija ierindā.

daudzām izstādēm Alūksnē, Gulbenē un citviet, lai saprastu, kas mūsu komunālajai saimniecībai vajadzīgs, bet ir sajūta, ka, neraugoties uz problēmām ar veco tehniku, "SAN-TEX" neklauvē pie durvīm, nekāpj pa logiem desmit reizes, lai pierādītu, ka viņiem un mums visiem, Balvu pilsētas iedzīvotājiem, vajadzīga pilnīgi jauna komunālā tehnika. Ja par vienām un tām pašām problēmām runā n-tos gadus, tad kur mēs esam bijuši šos 20 gadus?" ar šo retorisko jautājumu savu redzējumu pauða pilsētas pārvaldniece.

Domes deputāts AIGARS PUŠPURS norādīja, ka aģentūra un pašvaldība nonākusi situācijā, par kuru vajadzēja spriest jau gada sākumā. Aģentūra savulaik bija definējusi nepieciešamās vajadzības, un sniega tīrišanas tehnika bija viena no tām. Tehnika nolietojas un ir jāpārskata katru gadu, tāpēc par to jārunā pēc iepriekšējās sezonas beigām, nevis tagad, kad sezona sākusies. Arī iepirkumi jāizsludina agrāk. "Ja nemaldošs, "SAN-TEX" direktors *pie durvīm* ir klaudzinājis visa gada garumā un centies panākt to, lai sezona sāktos ar sezonas sākumu, tāpēc man nav īsti saprotams, kāpēc mēs iegādājamies apgaismojumu Ziemassvētkiem, ja vajadzīga sniega tīrišanas tehnika. Ir pašvaldības, kur atsakās no svētku rotājumiem, lai varētu sekmīgi sniegt pakalpojumu iedzīvotājiem," teica A.Pušpurs.

Novada domes priekšsēdētājs SERGEJS MAKSIMOVS aicina klātesošos uz šo situāciju paraudzīties no cita skatpunkta sakot, ka nebūtu jāuztraucas par sniega tīrišanu pilsētā, jo tagad par kārtību atbild pilsētas pārvalde. Pārvalde ir tā, kas pasūta pakalpojumu, kur un kādā apjomā to vajag. "Piekritu aģentūras direktoram, ka tehnika nolietojusies un tehnikas parks jāatjauno. Jautājums tikai, kuru ceļu mēs ejam. "SAN-TEX" līdz šim izmantota kā pašvaldības militārā vienība. Piezvani, un viņi ir klāt! Uz viņiem var pālauties. Bet redzam, ka valstī iet citu ceļu. Tagad arī ceļu tīrišanai izsludina konkursu, kur pieteikties var katrs, kam ir atbilstoša tehnika. Tādēļ mana ziņa ir, ka pilsētas ielas un ietves būs notīrītas. Diskutēt var tikai vienā gadījumā, ja nav naudas. Nauda ir! Tādēļ nebūs traģēdija, ja mēs atsevišķu ielu un ietvju tīrišanai pirksim ārpakalpojumu un ziemā to pamēģināsim. Paskatisimies, vai pakalpojums, ko sniedz uzņēmējs, būs lētāks vai dārgāks. Ja ir uzņēmēji, kas gatavi savā starpā konkurēt un pieteikties šim

pakalpojumam, neredzu nekādu problēmu. Pērn mēs saņēmām pārmetumus no uzņēmējiem: kāpēc jūs neprasāt mums?! Zemniekiem ir šī tehnika. Taisnība, diez vai uzņēmējs iegādāsies specifisku komunālo tehniku, bet tehnika sniega tīrišanai un zāles plaušanai viņiem ir. Pilsētas pārvaldes vadītāja var apliecināt, ka ir braukusi uz citām pilsētām, kur ar zāles plaušanu nodarbojas uzņēmēji," teica domes vadītājs.

Atbildot uz deputāta A.Pušpura repliku par 20 tūkstošiem eiro it kā Ziemassvētku rotājumiem, S.Maksimovs sprieda, ka par šo naudu iespējams nopirk vienīgi mazu "Belarusu". Jautājums tikai, vai pašvaldība un "SAN-TEX" vēlas to iegādāties?

"SAN-TEX" speciālists AIVARS PUGEJS norādīja uz to, lai kas arī nebūtu komunālo pakalpojumu sniedzējs – aģentūra vai uzņēmējs, ir svarīgi izrunāt tādu lietu kā ielu un ietvju tīrišanas noteikumus. Kaut vai to, cik smilts kaisīt. "Citādi saņemam daudz pretrunīgu zvanu. Vieniem ir par daudz, citiem – par maz. Tāpat svarīgi saprast, kad īsti sākt tīrīt, ja pēkšpi sākas snīgšana, – tīrīt, ja sniegs ir divi centimetri vai vairāk, utt. Valsts ceļiem taču arī ir savi noteikumi, pēc kuriem tie vadās. Kādus noteikumus nēmam vērā, kāda ir darbu secība utt., to tomēr nosaka pilsētas pārvalde. Vismaz līdz šim tā bijis," secināja A.Pugejs.

Pašvaldības aģentūras direktors EGONS STRUMPE atgādināja, ka sākumā pozicionēts, ka "SAN-TEX" ir pilsētas pārvaldes *saimniecīkās rokas*: "Piekrītu, ka pilsētas pārvaldei nav savu darbinieku, nav savu strādnieku. Tas skaidrs. Bet griezies, kur gribi, viss atduras pret naudu. Arī šogad, saņemot apstiprināto budžetu gada sākumā, nācās konstatēt, ka naudas ir tikpat, cik pērn. Bet pērn tikpat, cik 2020.gadā. Taču izmaksas aug!" Rezultātā pakalpojumu vienā nozarei nākas veikt par līdzekļiem, kas iegūti no citas nozares. Prasītos papildlīdzekļus no pašvaldības uzņēmumus neesot saņēmis.

Daudzdzīvokļu māju vecākā, deputāte AIJA MEŽALE informēja, ka iedzīvotāji vēlas, lai namu pagalmi būtu sakārtoti. Viņa turpināja: "Mēs arī esam maksātspējīgi par pagalmu tīrišanu, bet jūtu, ka aģentūra ar savu tehniku un intensitāti nespēj šo pakalpojumu sniegt. Man gribētos, lai mēs prioritāri tomēr sadzirdam "SAN-TEX" un pilsētas pārvaldi. Ja mēs ieguldīsim naudiņu savos uzņēmumos un stiprināsim tos, tad tā nauda paliks šeit un aģentūra varēs sniegt pakalpojumus un pelnīt."

*Turpinājums 12.lpp.

Foto - I.Zinkovska

“Zaļās lapiņas” seminārs Balvos

Lietišķas sarunas bioloģiskajiem lauksaimniekiem

Maruta Sprudzāne

Balvos ciemojās SIA “Sertifikācijas un testēšanas centra” speciālisti, lai tiktos ar informatīvā semināra “Zaļās lapiņas” bioloģiskajiem lauksaimniekiem. Saruna bija par bioloģiskās ražošanas sertifikāciju, problēmām un riskiem, kā arī prasībām, strādājot pēc Eiropas regulas norādījumiem.

Ciemos pie pazīstamajiem

Vietējos lauksaimniekus uzrunāja centra Bioloģiskās lauksaimniecības galvenā eksperte VIJA RĀKA. Balvu novads Vija ir pazīstams un arī īpašs, jo šeit sākusies viņas darba karjera bioloģiskās ražotnes jomā (kopš 2005.gada). “Mums šeit ir laba sadarbība, jo balvenieši aktīvi darbojas un cenšas noskaidrot sev svarīgos jautājumus,” atzina eksperte.

Sertifikācijas un testēšanas centrs ir uzņēmums ar bagātu darba pieredzi, kam šogad jau 111 gadi. Padomju laikos uz Priekuļiem veda traktorus un dažādu lauksaimniecības tehniku no visas savienības, lai to izmēģinātu darbam Baltijas apstākļos. 2003. gadā šeit izveidojās bioloģiskās lauksaimniecības sektors. Tolaik bija tikai 20 bioloģiskās saimniecības, kas bija sertificētas atbilstoši prasībām.

Bioloģiskās ražotnes uzplauka, kad sākās ES atbalsta maksājumi. Radās jauni klienti, paplašinājās arī centra darbinieku loks. Uzņēmumā ir saglabāta mašīnbūves daļa, izveidots mācību centrs, kas piedāvā dažādus kursus, tostarp 160 mācību stundu pamata programmu bioloģiskajā lauksaimniecībā. Eksperte izteica prieku, ka ar katru gadu palielinās sertificēto saimniecību skaits un platības. Latvijā darbojas divas kontroles institūcijas – Vides kvalitātes Salaspili un Sertifikācijas un testēšanas centrs Priekuļos. 2021.gada statistika liecina, ka bioloģiski sertificētā platība Latvijā sasniedz 1 032 974 hektārus, tajā skaitā lauksaimniecībā izmantojamās zemes ir 304 086 ha. Sertificēti 4121 ražošanas uzņēmumi, kur ietilpst arī tie, kas paši ražo izejvielas un gatavo no tām dažādu produkciju. Ir 71 pārstrādes uzņēmums, kas izejvielas iepērk un arī paši ražo bioloģisko pārtiku. Atpazīstamākie ir, piemēram, “Dobeles dzirnavnieks”, “Tukuma piens”, “Talsu piensaimnieks”.

“Zaļās lapiņas” seminārā Balvos akcentēja ES regulas jaunās prasības, kas ir spēkā ar šī gada janvāri. Regula nosaka vadlīnijas, taču katru dalībvalstu ir tiesīga izstrādāt konkrētus norādījumus un mērķus atbilstoši situācijai. Pārejas periodā uz bioloģisko ražošanu augkopības pirmajā gadā produkcija markējama kā konvencionālā, otrajā gadā – ar norādi, ka produkts ražots pārejas periodā uz bioloģisko, taču vēl bez “zaļās lapiņas”. Šo simbolu drīkst izmantot, pārejas periodam beidzoties. Lopkopībā, atšķirībā no augkopības, gan nepastāv jēdziens par pārejas perioda produktu. Šeit produkcija vai nu ir, vai arī nav bioloģiski ražota. Tas jāņem vērā, iepērkot dzīvniekus no saimniecībām ar pārejas periodu.

Vērtīgs padoms

Drošības un skaidrības labad eksperte ražotājiem, kuri pārdomod savus bioloģiskos graudus, kravas formēšanas laikā iesaka pareizi paņemt paraugus. Iebērt graudus nevis kaut kādā plastmasas maisiņā, kas ir pie rokas, bet izmantot speciālus paraugu nēmšanas maisiņus, kas ir aizplombējami. Jāņem divi paraugi, no kuriem viens ies līdzī kravai, bet otrs paliks saimniecībā. Kāda tam būtu nozīme? Ekspertes skaidrojums: “Graudi ceļo tālāk pa pasaulei, līdz konkrēta

Bioloģiskās ražošanas riski augkopībā

- Kaimiņu saimnieciskā darbība
- Lauku sadrumstalotība
- Mēslošanas līdzekļu lietošana auglībai
- Sēklas izcelse
- Saražotās produkcijas pirmapstrāde un uzglabāšana
- Telpu un iekārtu tīrība
- Ražošanā iesaistītie cilvēki

Foto : M.Sprudzāne

Foto - M.Sprudzāne

Produkcijs jau ir! 2021. gads dārzā nesa pirmo ražu, un tā pārtapa uzņēmuma produkcijā. To klāsts arvien paplašinās. Ražu iegūst pēc bioloģiskās lauksaimniecības metodēm. Uzņēmums ir celā uz bioloģiskās lauksaimniecības sertifikātu.

Foto - M.Sprudzāne

Nopietna saruna. “Zaļās lapiņas” seminārs Balvos pulcēja kuplu lauku ražotāju pulku, kuri ar interesi ieklausījās ekspertes Vija Rākas teiktajā. Viens otrs arī cītīgi pie rakstīja galvenos informācijas akcentus.

Foto - M.Sprudzāne

Atpazīstamības zīme. “Zaļā lapiņa” ir bioloģiskās produkcijas simbols. Lai produktu marķētu kā bioloģiski, visiem tā ražošanas posmiem jābūt bioloģiski sertificētiem. Tas nozīmē, ka bioloģiski izaudzētais dzīvnieks jākauj sertificētā kautuvē vai bioloģiskie graudi jākaltē bioloģiski sertificētā kaltē ar mērķi tos tālāk pārdot bioloģiski ražotai produkcijai. Domājot par nākotni, Eiropa un arī Latvija uzstādījušas mērķi, ka uz 2030.gadu 25% lauksaimniecības zemes jābūt apstrādātai bioloģiski.

“Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem”

Ar gudru pīpi uz

Laikraksta “Vaduguns” kolektīvs 15 ielikumos īsteno projektu “Esi burvis – taisi no nekā!”, kurā sabiedriski nozīmīgu publīkāciju sērijā atspoguļos sociālekonomiski svarīgas un ļoti nozīmīgas tēmas no uzņēmēju skatpunkta. Kā likt lietā izdomu un biznesa attīstībai izmantot pieejamos dabas resursus – sauli, vēju, zemi? Cik veiksmīgi tas izdodas? Kādi bijuši pēdējā laika lielākie izaicinājumi, ieguvumi un mācības? Dosim iespēju dažādu jomu speciālistiem analizēt procesus, paust viedokļus, kā arī uzsklausīsim ekspertu vīzijas un secinājumus.

LATGALĒ interese par saules paneļiem palielinās ik gadu. Saules paneļu uzstādīšana arī visā pasaule Šobrīd ir pieprasīts atjaunojamās enerģijas iegūšanas veids, kas ilgtermiņā ir izdevīgs risinājums kā mājsaimniecību, tā arī uzņēmumu enerģijas izmaksu mazināšanai. Tas ir arī videi draudzīgs un mazina energoresursu ietekmi uz klimatu. Balvu novada zemnieku saimniecībā “Ičmalas”, kur saimnieko Irēna un Jānis Romāni, sadzīvei nepieciešamo elektroenerģiju jau kopš 2016. gada iegūst no saules paneļiem. Arī viens no Latvijas lielākajiem piena pārstrādes uzņēmumiem un lielākajiem nodokļu maksātājiem Latgales reģionā – akciju sabiedriba “Preiļu siers” – izveidojis saules paneļu elektrostaciju, šādi iegūstot daļēju neatkarību no elektroenerģijas mainīgajām cenām un kļūstot arī par videi draudzīgāku uzņēmumu. Sarunā ar “Ičmalu” un “Preiļu siera” saimniekiem un vadītāju uzzināsim, ar kādiem ieguvumiem vai zaudējumiem jārēķinās, uzstādot saules paneļus. Uzzināsim, kādu atbalstu iespējams saņemt no valsts. Uzsklausīsim arī ekspertru komentārus.

Akciju sabiedrības “Preiļu siers” valdes priekšsēdētājs Jāzeps Šnepsts. Uzņēmums ir viens no lielākajiem piena pārstrādātājiem Latvijā, kurā domā, kā saimniekot efektīvāk, izmantojot zaļo enerģiju.

Foto - Z. Logina

Cik Latvijā saules, tik arī enerģijas

Sarunā ar “Preiļu siers” valdes priekšsēdētāju JĀZEPU ŠNEPSTU uzzinājām, ka piena pārstrādes uzņēmumā uz šķeldas noliktavas jumta atrodas Latgalē lielākā saules enerģijas elektrostacija. Viņš uzsvēra, ka šādi meklē iespējas samazināt elektroenerģijas izmaksas, un viens no risinājumiem ir saules paneļi.

Jāzeps Šnepsts uzsver, ka vēlētos saules paneļu elektrostacijas jaudu palielināt, taču sarežģījumu rada vietas trūkums, kur izvietot saules paneļus.

Vārds AS “Preiļu siers” valdes priekšsēdētājam JĀZEPAM ŠNEPSTAM:

– Preiļu novadā esam viens no lielākajiem elektroenerģijas patēriņtājiem. Mūsu ražošanas apjomī ir tādi, ka mēs gada griezumā, ja skatāmies 2017., 2018. un 2019. gadu, tērējam aptuveni no 10 līdz pat 11 miljoniem kilovatu elektroenerģijas. Pakāpeniski augot elektības cenai, it sevišķi pēc OIK (obligātā iepirkuma komponente) ieviešanas, kļuva skaidrs, ka mums steidzami jāmeklē un jādomā citi risinājumi. Pirmkārt, tāpēc, lai samazinātu ražošanas izmaksas. Pie saules paneļu uzstādīšanas projekta sākām strādāt 2020. gadā, un jau 2021. gada maijā šo elektrostaciju nodevām ekspluatācijā. Tās jauda ir

152 kilovati. Saules paneļus novietojām uz šķeldas noliktavas jumta. Vissvarīgākais faktors tajā, – cik mums ir saules. Kad tās nav, ieguvums ir samērā mazs. Ja paskatāmies uz skaitļiem, piemēram, šogad janvārī mums šī stacija saražoja tikai 760 kilovatus, bet jūnijā, kad ir garākā diena un vairāk saules, tā pati stacija saražoja 21 720 kilovatus. Lūk, kāda starpība!

Otrkārt, rūpnieciskajiem ražotājiem jāatceras, – būs saule, būs elektroenerģija. Lai jums ražošanā būtu maksimālais efekts, ražošanas iekārtām jādarbojas dienas gaišajā laikā, jo tikai tad varēsiet izmantot saules paneļu saražoto enerģiju simtprocentīgi.

Mēs, plānojot attīstīt arī meitas uzņēmumu, saskārāmies ar kādu faktu – mūsu reģionā “Sadales tīkli” nav generējošo jaudu, līdz ar to mēs tīklā vairs nevarām iedot savu saražoto elektroenerģijas daudzumu. Tas nozīmē, ka saules paneļu saražotā elektroenerģija rūpnieciskajiem ražotājiem jāizmanto pašiem. Vai tuvākajā nākotnē “Sadales tīkli” atrisinās šo jautājumu? Manuprāt, nē, bet laiks rādis. Vācijā, piemēram, veido energokopienas, un tās ietvaros viens ražo elektību, pārējie izmanto. Latvijā diemžēl tādas normas likumdošanā nav nostiprinātas, līdz ar to saules paneļi efektīvi var būt tikai tad, ja elektroenerģiju, ko tie saražo, izmanto pats. Mūsu

gadījumā ieguvums ir tas, ka elektrība nav jāpērk pa dārgo cenu, kā tā šobrīd maksā.

Lai attīstītos alternatīvās enerģijas ražošana, pirmkārt, vajag noņemt OIK, otrkārt, ne jau simtprocēntīgi visu likt tikai uz saules paneļiem vai vēja parkiem, kam ir sezonāls raksturs. Uzskatu un par to esmu runājis jau ar bijušo ekonomikas ministru Ašeradenu kungu, ka svarīga būtu arī biomasas pārvēršana enerģijā. Pirmais solis varētu būt, ka vispirms ražotu nevis elektību, bet gan gāzi. Apmēram 30% no Latvijai nepieciešamās elektroenerģijas iepriekšējos gados saražoja no dabas gāzes, ko mēs pirkām no Krievijas. Taču arī Latvijā ir milzīgs potenciāls pārvērst biomasu enerģijā – mums ir daudz kūtsmēlu gan no govīm, gan cūkām un putniem. Gāzi viegli tālāk pārvērst elektroenerģijā, un tas efekts būtu krieti lielāks. Pie pāreiz pieejamajām iekārtām elektroenerģiju varētu ražot patstāvīgi, un mēs nebūtu atkarīgi no saules vai vēja. Smejos, ka dabā tā iekārtots, ka lopi un putni šo biomasu ražo visu gadu. Biomasai ir nākotne, arī mums ir šāds projekts, bet mēs nevarām pārliecināt valdību un Ekonomikas ministriju, lai tam ar likuma spēku dotu zaļo gaismu.

Mūsu ražošana pārsvarā neapstājas. Vasarās produkciju ražojam vairāk, līdz ar to vairāk tērējam arī elektroenerģiju. Ziņā klāt nāk apkure un apgaismojums, tāpēc svarīgi, lai elektroenerģijas ražošana būtu vienmērīga visu diennakti.

Secinājums: alternatīvā enerģija, ko ražo no saules, vēja vai biomasas, būs daudz lētāka, nekā mēs to iepērkam pašlaik. Man arī privāti ir uzstādīti saules paneļi ar 10 kilovatu jaudu, un tas pie šīm energoresursu cenām ir izdevīgi. Tikai mums vajadzēja mācīties no Igaunijas, kuri to izdarīja daudz agrāk, nekā mēs Latvijā. Informācija par saules paneļiem ir jau sen, bet iekārtas vēl nebija tik ekonomiskas, kādas ir tagad. Mēs ejam soli nopakāj igauņiem. Pie mums valstī viss notiek kampaņveidīgi, kas nozīmē, ka vienā brīdī piedāvājums nevar apmierināt pieprasījumu, līdz ar to viss kļūst dārgāks.

Taču arī alternatīvo energoresursu ražotājiem jābūt daudzveidībai, mēs nevarām visu likt uz vienas kārts. Tā mēs pazaudējam konkurenci, rezultātā saņemam dārgāku gala produktu. Latvijas konkurētspēja, pateicoties daudzām neizdarībām, ārējos tirgos samazinās, tāpēc no kampaņveidīga lobisma alternatīvās enerģijas ražošanā jāpāriet uz nākotnes risinājumiem.

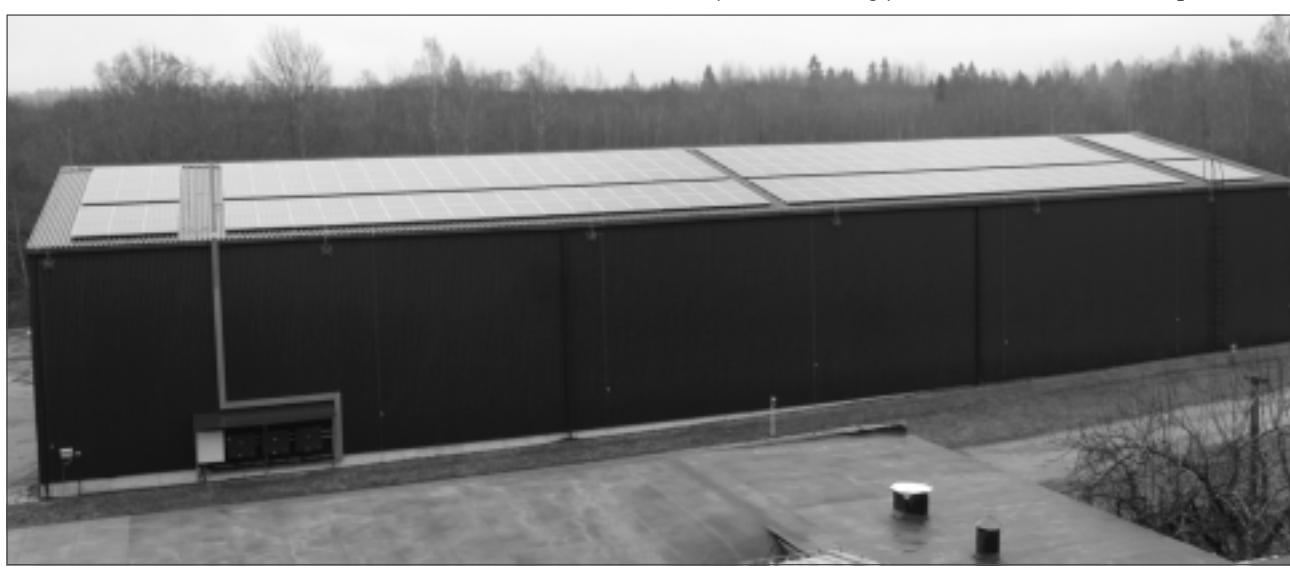

Foto - Z. Logina

Izvieto uz jumta. Saules paneļus izvietoja uz šķeldas noliktavas jumta. Tieši šeit atrodas saules enerģijas elektrostacija, kas šobrīd ir lielākā Latgalē.

Svētdiena, 4. decembris

Vārdadienu svīn: Baiba,
Barba, Barbara

LTV 1

Prezidents". Dok. filma.	23.20 "Narkodileris". Kriminālthrilleris.	18.30 "Grāmatu kods". 19.00 "Radio Svoboda": par svarīgo Krievijā un pasauļē". Atk.
5.20 "Nacionālie dārgumi". 100 g kultūras." Atk.	1.30 "Garais gads". Romantiska komēdija.	20.00 "Nacionālo interešu klubs".
6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Kas te? Es te!" Atk.	10.00 "Engelj iela 9. Pēlnrūķutes mantojums". Seriāls.	21.00 "Dr. Apinis". Atk. 22.00 "Kārtības rullis". Atk. 23.30 "Globuss". Atk. 24.00 "Globuss". Atk.
6.30 "Animācijas seriāli". 9.00 "Tutas lietas 10". Raidībiniem.	12.20 "Eiropas koncertos. Koncertierakstu žurnāls"	1.00 "La dolce vita". Ēd vesels!" Atk.
9.15 "Urkele 2". Raidījums bērniem.	13.10 "Pasaules kausa izcīpa bātionā". Tiešr.	2.00 "Preses klubis". Atk. 3.30 "Radio Svoboda": par svarīgo Krievijā un pasauļē". Atk.
9.20 "Mazo ģeniju akadēmija 2. Atkritumu Rožsartite". Ģimenes filmas.	14.05 "Bauhaus arhitektūras pasaule". Dok. filmu cikls.	4.30 "Preses klubis". Atk.
9.35 "Meža draugu piedzīvumi". Raidījums bērniem.	15.00 "Pasaules kausa izcīpa bātionā". Tiešr.	5.00 "Būvējot sapni". Realitātes seriāls.
10.00 "Sniegbalītie un Rožsartite". Ģimenes filmas.	16.00 "2022. gada FIFA Pasaules kausa spēļu apskats". Atk.	6.00 "Pirma randīnu viesnīca". Realitātes šovs.
11.05 "Sirmais. Kulta ēdiens 3. Vācija. Spārgeļi".	16.50 "2022. gada FIFA Pasaules kausa izcīna futbolā. Astotdaļfināls". Tiesr.	7.00 "Pēielas Hanteres skaituma tūre". Realitātes seriāls.
12.00 "Dievkalpojums Rīgas Sv. Alberta Romas katoļu baznīcā".	19.10 "Vera 3". Seriāls.	9.00 "Dzīvīte bīrvītē". Realitātes seriāls.
13.00 "Lielās patiesības. Klusums, lai pamostos. Jezuītu priesteris Jānis Melnikovs".	20.40 "Zinātnes noslēpumi". Dok. filmu cikls.	9.30 "Dzīvīte bīrvītē". Realitātes seriāls.
13.30 "LNSO galvenā diriģenta Tarmo Peitokoski inaugūracijas koncerts".	20.50 "2022. gada FIFA Pasaules kausa izcīna futbolā. Astotdaļfināls". Tiesr.	10.00 "Mākslas vitamīns". Izstāde apskatāma darba dienās no plkst. 10.00 līdz 17.00.
17.05 "Kultūrdeva". 18.00 "Dienas ziņas". 18.25 "Lēna Lorencā. Brivība". Romantiska drama.	23.05 "Log uz panākumiem". 0.45 "Apzinās tumšā". 1.35 "Ielas garumā. Remīnes un Pīkola iela". Atk.	3.30 "Dzīvīte bīrvītē". Realitātes seriāls.
20.00 "Panorāma". 20.14 "De facto".	2.05 "Ielas garumā. No Ogres līdz Pārogrei". Atk.	19.00 "Māsas un mantojums". Komēdija.
21.05 "Makdonalda un Dodss 2". Detektīvseriāls.	2.35 "Karaliste". Atk.	21.00 "Brīvās skaitstumkaraļienes. Ziemeļrija". Realitātes seriāls.
22.35 "Sisiemās grāveja". Drāma.	3.05 "Cītādi latviskais. Latgales godi. Kāzas". Atk.	22.15 "Receptes milai un slepkavībā". Serials.
0.35 "Tas notika šeit 2". Atk.	4.00 "Sporta studija". Atk.	0.15 "Ziemassvētku enģelis". Romantiska drāma.
1.30 "Latvijas sirds dzīvesma". Atk.	4.45 "Džezzs Rīgai – 800". Atk.	2.10 "Personība. Dāvids". Realitātes seriāls.
2.30 "Kultūrdeva". Atk.	5.00 "Bondi vētrāts 7". Dok. seriāls.	9.30 "La dolce vita. Gatavo grudri!". Atk.
3.25 "Kultūrsoks". Atk.	6.05 "Deju akadēmija". Seriāls.	19.00 "Cūcumuižas pasakas". 19.30 "Māksla LV".
3.40 "Latvijas sirds dzīvesma". Atk.	7.00 "Animācijas seriāli". 8.55 "Bērnudārznieku slepenā dzīve". Izklaidējoss raidījums.	19.30 "Zskirtspeja". 20.00 "Meli un fakti". Atk.
4.40 "Nacionālie dārgumi". 100 g kultūras". Atk.	10.00 "Superbingo". 11.30 "Māģijas akadēmija". Animācijas filma.	21.00 "Bolivijs piezīmes". 21.30 "Tabdiens! Mēs no Ukrainas". 12.00 "Atspēriens izaugsmē". 9.00 "Dienas arsta dzīvē". Atk.
13.05 "Dusmīgas putni 2". 15.10 "Viens pats mājās 2".	13.05 "Dusmīgas putni 2". 15.10 "Viens pats mājās 2".	22.30 "Apgažītā māness zīmē". Dok. filma.
17.45 "Manā izvēle – Latvija". 18.20 "Pēdās. Kas paliek pēc tevis? 2".	17.45 "Manā izvēle – Latvija". 18.20 "Pēdās. Kas paliek pēc tevis? 2".	23.00 "Liedlauzis Krīšāns Valdemārs". Dok. filma.
18.50 "Karmas latviesi". Pētniecisku raidījumu cikls.	18.50 "Karmas latviesi". Pētniecisku raidījumu cikls.	0.15 "Nedēļa Latvijā". 0.45 "Par Liepāju un liepājiem". 1.00 "Clīvēki, darbī, tradīcijas". 1.30 "Pipars uz meles". 2.00 "Skats no Ventspils". 2.15 "Regionālās televīzijas piedāvā". 3.15 "Kāpēc?". 4.30 "Māksla LV".
19.30 "Nekā personīga". 20.30 "Dejo ar zvaigzni". TV šovs.	19.30 "Nekā personīga". 20.30 "Dejo ar zvaigzni". TV šovs.	16.00 "Studijas ritīndienai". 17.00 "Rīgā tiek iedegta Ziemassvētku egle". 18.00 "Dzīvīte brīvdienās".

LTV 2

5.00 "Zemes stāsti". Atk.	13.05 "Dusmīgas putni 2". 15.10 "Viens pats mājās 2".	19.00 "Studijas ritīndienai". 17.00 "Rīgā tiek iedegta Ziemassvētku egle". 18.00 "Dzīvīte brīvdienās".
5.30 "Projekts Nākotne". Deutsch Welle žurnāls".	17.45 "Manā izvēle – Latvija". 18.20 "Pēdās. Kas paliek pēc tevis? 2".	16.00 "Studijas ritīndienai". 17.00 "Rīgā tiek iedegta Ziemassvētku egle". 18.00 "Dzīvīte brīvdienās".
6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Izzīpas impuls". Atk.	18.50 "Karmas latviesi". Pētniecisku raidījumu cikls.	16.00 "Skats no Ventspils". 2.00 "Regionālās televīzijas piedāvā". 3.15 "Kāpēc?". 4.30 "Māksla LV".
7.00 "Globalizācija. Deutsche Welle žurnāls". 7.30 "Neatklātā Kurzeme".	19.30 "Nekā personīga". 20.30 "Dejo ar zvaigzni". TV šovs.	1.00 "Clīvēki, darbī, tradīcijas". 1.30 "Pipars uz meles". 2.00 "Skats no Ventspils". 2.15 "Regionālās televīzijas piedāvā". 3.15 "Kāpēc?". 4.30 "Māksla LV".

Vārdadienu svīn: Baiba, Barba, Barbara

Starptautiskā plenēra "Valdis Bišs 2022" mākslinieku darbu izstāde.

Balvu Novada muzejā

□ Izstādes "Pāri Baltijas jūrai: 1944 – 1945" un "Leo Jānis Brieditis. 100".
□ Muzejepedagoģiskā programma pēc iepriekšēja pieraksta, tālr. nr. 28694615.

Balvos

26.novembrī plkst. 18.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā koncerts "Lai skan!". Balvu Kultūras un atpūtas centra jauktā kora "Mirklis" un Rāpina Kammerkoor (Igaunija) koncerts.

27.novembrī plkst. 17.00 laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra "Balvi iemirdzības svētkiem".

4.decembrī plkst. 16.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā piedzīvojumu filma "Ziemassvētki džungļos". Ieejas maksas – EUR 5, bērniem (līdz 12 gadu vecumam) – EUR 3.

9.decembrī plkst. 19.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā grupas "ERIDANA" koncertprogramma "Sajūti Ziemassvētkus". Ieejas maksas – EUR 5. Biletes visās "Bīļēj paradižē" un Saņavas pagastā kapēta. Ieeja brīva.

10.novembrī plkst. 19.00 tautas namā un Viķsnas bibliotēkā skatāma Zinta Purena gleznu izstāde "Krāsainās emocijas".
25.novembrī plkst. 19.00 tautas namā folkloras kopa "Olīti" aicina uz savu 5 gadu jubilejas koncertu "Lai dzīvo sveiks". Koncertā piedalīsies Balvu novada folkloras kopas un Saņavas pagastā kapēta. Ieeja brīva.

Kultūras nams Mazajā zālē fotogalerija "Baltinova Vilhelma Laganovska fotografijās".

Baltinavas Mūzikas un mākslas skolā izstāde "Mākslas vitamīns". Izstāde apskatāma darba dienās no plkst. 10.00 līdz 17.00.

3.decembrī plkst. 12.00 kultūras nams Aleksandra Kaša vēsturiskā romāna "Uobeļjova" arvēšanas svētki.

26.novembrī plkst. 19.00 Bērzpils sporta angārā sievēšu deju kopas "Asjate" 10 gadu jubilejas koncerts "Savu prieku izdejot...". Piedalās tuvāki un tālāki dejotāji, pagasta pašdarbinieki, ciemini. Uz koncertu ieeja brīva.

Pēc koncerta balle kopā ar grupu "Vīetu nav". Ieejas maksas – EUR 2,50. Galdījumu rezervācija pa tālr. 26601738.

26.novembrī plkst. 19.00 Bērzpils sporta angārā sievēšu deju kopas "Asjate" 10 gadu jubilejas koncerts "Savu prieku izdejot...". Piedalās tuvāki un tālāki dejotāji, pagasta pašdarbinieki, ciemini. Uz koncertu ieeja brīva.

27.novembrī plkst. 13.00 sajetu namā atpūtas pēcpusdienu "Tikšanās prieks ne tikai senioriem". Laipni aicināti visi lazdukalna pagasta iedzīvotāji 50+... (vidējā un vecākā pauzē). Līdzīgi iemām labu ganastāvokli un grozījumu uzturešanai!

26.novembrī plkst. 19.00 tautas namā muzikanti un kapelas. Rugājos

3. DECEMBRĪ PLKST. 18.00 LATGALES VĒSTNIECIĀBĀ GORS Skilbēnos

IPĀŠAIS VIENĀS APVEDEJĒ ŠOKĀ LIKUMU "VALODĀS" UN DRĀMĀS KONCERTĀ VĒSTNIECIĀBĀ GORS

3. DECEMBRĪ PLKST. 18.00 LATGALES VĒSTNIECIĀBĀ GORS

IPĀŠAIS VIENĀS APVEDEJĒ ŠOKĀ LIKUMU "VALODĀS" UN DRĀMĀS KONCERTĀ VĒSTNIECIĀBĀ GORS

Pārpārējās programmas laikā tās veiksmīgākās

programmas ir:

1. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

2. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

3. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

4. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

5. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

6. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

7. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

8. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

9. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

10. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

11. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

12. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

13. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

14. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

15. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

16. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

17. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

18. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

19. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

20. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

21. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

22. "VĒSTNIECIĀBĀ GORS"

23. "VĒSTNIE

Pirmdiena, 28.novembris

Vārdadienu svin:
Olīta, Rīta, Vīta

LTV 1	<p>14.50 "Nacionālē dārgumi. 100 g kausa izcīna futbolā. Koreja – Gana". Tiešr. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Rita Panorānd". 8.35 "Milas viesuļus 18". Seriāls. 9.30 "Sēšas māsas". Seriāls. 10.30 "Medmāna Betija". Seriāls. 11.15 "Bamse un raganas metta". Animācijas filma. 12.20 "Dzīrdi balsis ar Kāri Kazāku". Atk. 12.50 "Nora". Dok. filma. 14.15 "Latvijas sirdsdzīsma". Atk. 15.15 "Krustpunktā". 16.10 "Sēšas māsas". Seriāls. 17.05 "Milas viesuļis 18". Seriāls. 18.00 "Dienas zīpas". 18.55 "Revidents". Analītiks raidījums. 19.10 "Aizliegtais paņēmējus". 20.00 "Panorāma". 20.37 "Sādienas jautājums". 21.10 "V.I.P. – Veikmes. Intuīcija. Prāts". 21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nakts zīpas". 22.55 "Kulturdeva". Atk. 23.50 "Celojums gardežēiem 2. "Normalā cilvēki". Dok. filmu cikls. 1.15 "Linda Leen. Chameleon". Atk. 3.00 "LV jaunatklāšanas raidījums Teļ". Atk. 4.55 "Daudz laimes, jubilār!" Atk. 5.00 "Latvijas sirdsdzīsma". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Kas te? Es tel!" Atk. 8.30 "Milas viesuļus 18". Seriāls. 9.30 "Sēšas māsas". Seriāls. 10.30 "Medmāna Betija". Seriāls. 11.15 "Bamse un raganas metta". Animācijas filma. 12.20 "Dzīrdi balsis ar Kāri Kazāku". Atk. 12.50 "Nora". Dok. filma. 14.15 "Latvijas sirdsdzīsma". Atk. 15.15 "Krustpunktā". 16.10 "Sēšas māsas". Seriāls. 17.05 "Milas viesuļis 18". Seriāls. 18.00 "Dienas zīpas". 18.55 "Revidents". Analītiks raidījums. 19.10 "Aizliegtais paņēmējus". 20.00 "Panorāma". 20.37 "Sādienas jautājums". 21.10 "V.I.P. – Veikmes. Intuīcija. Prāts". 21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nakts zīpas". 22.55 "Kulturdeva". Atk. 23.50 "Celojums gardežēiem 2. "Normalā cilvēki". Dok. filmu cikls. 1.15 "Linda Leen. Chameleon". Atk. 3.00 "LV jaunatklāšanas raidījums Teļ". Atk. 4.55 "Daudz laimes, jubilār!" Atk. 5.00 "Latvijas sirdsdzīsma". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Kas te? Es tel!" Atk. 8.30 "Milas viesuļus 18". Seriāls. 9.30 "Sēšas māsas". Seriāls. 10.30 "Medmāna Betija". Seriāls. 11.15 "Bamse un raganas metta". Animācijas filma. 12.20 "Dzīrdi balsis ar Kāri Kazāku". Atk. 12.50 "Nora". Dok. filma. 14.15 "Latvijas sirdsdzīsma". Atk. 15.15 "Krustpunktā". 16.10 "Sēšas māsas". Seriāls. 17.05 "Milas viesuļis 18". Seriāls. 18.00 "Dienas zīpas". 18.55 "Revidents". Analītiks raidījums. 19.10 "Aizliegtais paņēmējus". 20.00 "Panorāma". 20.37 "Sādienas jautājums". 21.10 "V.I.P. – Veikmes. Intuīcija. Prāts". 21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nakts zīpas". 22.55 "Kulturdeva". Atk. 23.50 "Celojums gardežēiem 2. "Normalā cilvēki". Dok. filmu cikls. 1.15 "Linda Leen. Chameleon". Atk. 3.00 "LV jaunatklāšanas raidījums Teļ". Atk. 4.55 "Daudz laimes, jubilār!" Atk. 5.00 "Latvijas sirdsdzīsma". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Kas te? Es tel!" Atk. 8.30 "Milas viesuļus 18". Seriāls. 9.30 "Sēšas māsas". Seriāls. 10.30 "Medmāna Betija". Seriāls. 11.15 "Bamse un raganas metta". Animācijas filma. 12.20 "Dzīrdi balsis ar Kāri Kazāku". Atk. 12.50 "Nora". Dok. filma. 14.15 "Latvijas sirdsdzīsma". Atk. 15.15 "Krustpunktā". 16.10 "Sēšas māsas". Seriāls. 17.05 "Milas viesuļis 18". Seriāls. 18.00 "Dienas zīpas". 18.55 "Revidents". Analītiks raidījums. 19.10 "Aizliegtais paņēmējus". 20.00 "Panorāma". 20.37 "Sādienas jautājums". 21.10 "V.I.P. – Veikmes. Intuīcija. Prāts". 21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nakts zīpas". 22.55 "Kulturdeva". Atk. 23.50 "Celojums gardežēiem 2. "Normalā cilvēki". Dok. filmu cikls. 1.15 "Linda Leen. Chameleon". Atk. 3.00 "LV jaunatklāšanas raidījums Teļ". Atk. 4.55 "Daudz laimes, jubilār!" Atk. 5.00 "Latvijas sirdsdzīsma". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Kas te? Es tel!" Atk. 8.30 "Milas viesuļus 18". Seriāls. 9.30 "Sēšas māsas". Seriāls. 10.30 "Medmāna Betija". Seriāls. 11.15 "Bamse un raganas metta". Animācijas filma. 12.20 "Dzīrdi balsis ar Kāri Kazāku". Atk. 12.50 "Nora". Dok. filma. 14.15 "Latvijas sirdsdzīsma". Atk. 15.15 "Krustpunktā". 16.10 "Sēšas māsas". Seriāls. 17.05 "Milas viesuļis 18". Seriāls. 18.00 "Dienas zīpas". 18.55 "Revidents". Analītiks raidījums. 19.10 "Aizliegtais paņēmējus". 20.00 "Panorāma". 20.37 "Sādienas jautājums". 21.10 "V.I.P. – Veikmes. Intuīcija. Prāts". 21.55 "Sporta studija". 22.40 "Nakts zīpas". 22.55 "Kulturdeva". Atk. 23.50 "Celojums gardežēiem 2. "Normalā cilvēki". Dok. filmu cikls. 1.15 "Linda Leen. Chameleon". Atk. 3.00 "LV jaunatklāšanas raidījums Teļ". Atk. 4.55 "Daudz laimes, jubilār!" Atk. 5.00 "Latvijas sirdsdzīsma". Atk. 6.00 "Latvijas valsts himna". 6.02 "Kas te? Es tel!" Atk. 8.30 "Milas viesuļus 18". Seriāls. 9.30 "Sēšas māsas". Seriāls. 10.30 "Medmāna Betija". Seriāls.</p>
--------------	---

Piektdiena, 2.decembris

Vārdadienu svīn: Meta, Sniedze

Otrdiena, 29.novembris

Vārdadienu svīn: Ignots, Virgīnija

3.

LTV 1

12.10 "Personība. 100g kultūras". Marija Bērziņa. Atk.	19.10 "Bez tabu". 20.00 "TV3 zīpas".	19.00 "Aktuālais par karadarbību Ukrainā". karadarbību Ukrainā". 20.00 "Zīnu Top".			
12.50 "Daudz laimes, jubilārt!" Atk.	20.45 "Degpunktā 12". 21.10 "Viens pats mājās 2". Komēdija.	20.30 "Vēlais ar Streipu". 21.00 "Globuss".			
6.00 "Latvijas valsts himna".	23.40 "Pārsteidzošie Ziemassvētki". Romantiska drāma.	21.00 "Nemilētie 5". Seriāls. 5.00 "Pasaules panorāma". Atk.			
6.02 "Ceturtā studija". Atk.	1.30 "Viegā uzvedība". Romantiska komēdija.	21.00 "Kur tas suns aprakts?" 22.00 "UZ līnijas". Atk.			
6.30 "Rita Panorāma".	3.30 "UgunsGrēks 6". Seriāls.	22.00 "Vēlais ar Streipu". Atk.			
8.35 "Sapļestā krūze".	15.05 "Digitālās cīņājas". Dok. filmā.	22.30 "80 dienās apkārt Welle ūrnāls". Seriāls.			
Daudzseriju filma.	16.00 "2022.gada FIFA Pasaules kausa spēju apskats". Atk.	9.30 "Mīlas viesulis 18". Seriāls. 10.30 "Medmāsa Betja 2". Seniāls.			
9.30 "Sēšas māsas". Seriāls.	11.15 "Pasaka par divpadsmit mēnešiem". Ģimenes filmā.	10.30 "Zīnu Top". Atk.			
10.30 "Medmāsa Betja 3". Seniāls.	12.20 "Sirmais. Kulta ēdienei. Turcija. Kebabs". Atk.	12.00 "La dolce vita. Ēd vesels!". Atk.			
11.20 "Kultūrdeva". Atk.	13.00 "Tortes. Uzvar labākā!" Kulinārijas šovs.	13.00 "La dolce vita. Ēd vesels!". Atk.			
12.15 "V.I.P. - Veiksmi. Intuīcija. Prāts". Atk.	13.30 "Trīcīgo uzvara balss". Kristīgā programma.	14.00 "Zīnu Top". Atk.			
13.00 "Kas notiek Latvijā?" Atk.	14.50 "Saldās ambīcijas". Seriāls. Triešraide.	14.00 "Kultūrdeva". Atk.			
14.25 "Vides fakti". atk.	19.00 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā. Koreja – Portugāle". Triešraide.	14.55 "Krustpunktā". 15.15 "Milas viesulis 18". Seriāls. 17.05 "Mīlas viesulis 18". Seriāls. 18.00 "Dienas ziņas". 18.56 "Ceturtdiņš". 19.30 "Province". 20.00 "Panorāma". 20.37 "Šodienas jautājums". 21.10 "1:1". Aktuāla intervija. 22.30 "Skolotāji. Indra Lapšina". 23.00 "TV jaunatklāšanas raidījums Tei". 3.00 "LV jaunatklāšanas raidījums Tei". Atk.	15.15 "Saprotāji". 16.10 "Sēšas māsas". Seriāls. 17.05 "Mīlas viesulis 18". Seriāls. 18.00 "Bolivijsas piezīmes". 18.30 "Māksla LV". 19.10 "Larvijas sakrālais mantojums". 19.30 "Māksla LV". 20.00 "Bolivijsas piezīmes". 20.30 "Regionālās televīzijas piedāvā". 21.00 "Prāta banka". TV spele. 21.00 "Ziemeļvētra engelis". 21.00 "Bagātīgi ari raud". Seriāls. 21.00 "Levainotie putni 2". 21.00 "Slepakviba Ponievēkā". 21.00 "Ziemeļvētra engelis". 21.00 "Romantiska drāma". 21.00 "Lejaskurzemē". 19.00 "ReTV zīnas trijos". 15.30 "Kāpēc?". 16.45 "Skats no Ventspils". 17.00 "Regionālās televīzijas piedāvā". 18.00 "Par Liepāju un liepjāniekiem". 18.30 "Chivēki, darbi, tradīcijas Lejaskurzemē". 19.00 "ReTV zīnas septyņos". 19.25 "Tilkanās vieta. Valmieras novads".	19.00 "Dzīvot un sadzīvot". 20.30 "Is varu pats?" 21.25 "Nedēļa folklors". 22.00 "Latvijas stāsti". 23.00 "Latvijas stāsti". 23.30 "Latvijas stāsti". 24.00 "ReTV zīpas trijos". 25.00 "Ceturta studija". Atk. 23.45 "De facto". Atk. 23.45 "Milestība nekad nebeidzas". Romantiska komēdija. 21.00 "Nakts ziņas". 22.00 "Latvijas stāsti". 23.10 "De facto". Atk. 23.45 "Milestība nekad nebeidzas". Romantiska komēdija. 1.15 "LTV – 60. Zelta arhīvs". 2.25 "Klase". Konsultācijas jeb pečstundas. Atk.	19.00 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.
21.45 "Šodienas jautājums". Atk.	20.55 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā. Serbija – Sveice". Tiešr. 23.05 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā. Lapsas 14". Kulinārijas raidījums.	23.05 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā. Irāna – ASV". 24.00 "Apzinās tumšā". 24.25 "Revidents". Analītisks raid. 2.35 "Eiropa koncertos. Koncertierakstu žurnāls". Kaila Broksa.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
15.15 "Krustpunktā". Atk.	20.50 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā. Koreja – Portugāle". Triešraide.	23.05 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā. Vēla – Anglija". 24.00 "Apzinās tumšā". 24.25 "Revidents". Analītisks raid. 2.35 "Eiropa koncertos. Koncertierakstu žurnāls". Kaila Broksa.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
16.10 "Sēšas māsas". Seriāls.	21.05 "Dienas ziņas". 22.00 "Latvijas stāsti". 23.00 "TV jaunatklāšanas raidījums Tei". Atk.	23.05 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā. Irāna – ASV". 24.00 "Apzinās tumšā". 24.25 "Revidents". Analītisks raid. 2.35 "Eiropa koncertos. Koncertierakstu žurnāls". Kaila Broksa.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
17.05 "Sapļestā krūze".	21.05 "Klarīsa". Kriminālseriāls.	23.05 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā. Kamerūna – Brazīlija". 24.00 "Apzinās tumšā". 25.00 "Kultūršoks". 21.05 "Daudz laimes, jubilārt!" noslēpumi". Detektīvseriāls.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
18.00 "Dienas ziņas".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
18.50 "Gudrs, vēl gudrāks".	23.10 "Panorāma". 20.50 "Kultūršoks". 21.05 "Daudz laimes, jubilārt!" noslēpumi". Detektīvseriāls.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
7.klašu fināls.	20.00 "Panorāma". 20.50 "Kultūršoks". 21.05 "Daudz laimes, jubilārt!" noslēpumi". Detektīvseriāls.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
20.00 "Panorāma".	21.45 "Māsas Bonifācijas noslēpumi". 20.50 "Kultūršoks". 21.05 "Daudz laimes, jubilārt!" noslēpumi". Detektīvseriāls.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
20.50 "Kultūršoks".	21.45 "Māsas Bonifācijas noslēpumi". 20.50 "Kultūršoks". 21.05 "Daudz laimes, jubilārt!" noslēpumi". Detektīvseriāls.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
21.05 "Daudz laimes, jubilārt!" noslēpumi". Detektīvseriāls.	22.35 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
Rakstnieks Māris Bērziņš.	23.10 "Nakts ziņas". 23.25 "Vera 3". Seriāls.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
23.25 "Vera 3". Seriāls.	1.00 "Neprāta cena". Seriāls.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
1.00 "Neprāta cena". Seriāls.	3.00 "Daudz laimes, jubilārt!" Atk.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
3.00 "Daudz laimes, jubilārt!" Atk.	3.40 "Aculiecinieks". Atk.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
3.40 "Aculiecinieks". Atk.	4.10 "Aizliegtais paņēmiens". Atk.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
4.10 "Aizliegtais paņēmiens". Atk.	5.00 "Auninā Šona piedzivojumi". 4." Animācijas seriāls.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
5.00 "Auninā Šona piedzivojumi". 4." Animācijas seriāls.	5.00 "Auninā Šona piedzivojumi". 5.30 "Vientuljo vecāku klubīņš". Seriāls.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
5.30 "Vientuljo vecāku klubīņš". Seriāls.	6.25 "900 sekundes". 8.45 "Gandrīz ideālas vakariņas 13". Izklaidējošs raid.	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
6.25 "900 sekundes".	9.00 "Weiksmes formula". 10.00 "Kāpēc?".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
8.45 "Gandrīz ideālas vakariņas 13". Izklaidējošs raid.	10.00 "Kāpēc?".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
9.00 "Weiksmes formula".	11.00 "Dzīvīte".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
10.00 "Kāpēc?".	12.00 "Kāpēc?".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
12.00 "Kāpēc?".	13.00 "ReTV zīnas septiņos". 19.25 "Tilkanās vieta. Valmieras novads".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
13.00 "ReTV zīnas septiņos". 19.25 "Tilkanās vieta. Valmieras novads".	14.00 "ReTV zīnas septiņos". 14.30 "Latvijas sakrālais mantojums".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
14.00 "ReTV zīnas septiņos". 14.30 "Latvijas sakrālais mantojums".	15.00 "ReTV zīnas septiņos". 15.30 "Latvijas stāsti".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
15.00 "ReTV zīnas septiņos". 15.30 "Latvijas stāsti".	16.00 "ReTV zīnas septiņos". 16.30 "Latvijas stāsti".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
16.00 "ReTV zīnas septiņos". 16.30 "Latvijas stāsti".	17.00 "ReTV zīnas septiņos". 17.30 "Latvijas stāsti".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
17.00 "ReTV zīnas septiņos". 17.30 "Latvijas stāsti".	18.00 "ReTV zīnas septiņos". 18.30 "ReTV zīnas septiņos".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bērziņš.	19.05 "Kāsla metode 7". Seriāls. 21.00 "Temīlēties Ziemasvētkos". Melodrama.		
18.00 "ReTV zīnas septiņos". 18.30 "ReTV zīnas septiņos".	19.00 "ReTV zīnas septiņos". 19.30 "ReTV zīnas septiņos".	23.10 "Normali cilvēki". Seriāls. Rakstnieks Māris Bēr			

Trešdiena, 30.novembris

Vārdadienu svīn: Andrejs, Andrievs, Andris

LTV 1	LTV 2	LTV 3	ReTV	TV3 Life	LTV 1	LTV 2	LTV 3	ReTV	TV3 Life
5.05 "Tēl" Latvijas raidījums Atk. izrāde. Atk.	12.50 "Medmāsa Betija 2". Seriāls.	20.45 "Ddegpunktā 12".	17.00 "Preses klubus".	5.05 "Cītādi latviskais. Latgales godi". Atk.	13.35 "Datu zinatne". Dok.	21.10 "Nemilētie 5". Seriāls.	19.00 "Uz līnijas".	5.05 "Cītādi latviskais. Latgales godi". Atk.	14.30 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.
6.00 "Latvijas valsts himna".	6.02 "Ceturta studija". Atk.	13.35 "Modeles skrējens 3".	18.30 "Uz līnijas".	6.00 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	13.40 "Eiropa fokusā. Deutsche Welle žurnāls".	22.50 "Devīni plūnīgi svešnieki".	19.00 "Aktuālais par kara-darbību Ukrainā".	6.00 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.30 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.
6.30 "Rita Panorāma".	6.30 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	19.00 "Aktuālais par kara-darbību Ukrainā".	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	20.00 "Dabas tops".	20.00 "Soli priekšā". Atk.	6.30 "Rita Panorāma".	14.30 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.
8.35 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	9.30 "Sēdas masas". Seriāls.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	20.00 "Vēlais ar Streipu".	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	21.00 "Naudas cena".	20.30 "Vēlais ar Streipu".	8.35 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.
9.30 "Sēdas masas". Seriāls.	10.30 "Medmāsa Betija". Seriāls.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	22.00 "Uz līnijas". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	21.00 "Dienas arsta dzīve".	9.30 "Sēdas masas". Seriāls.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.
10.30 "Medmāsa Betija". Seriāls.	11.15 "Lēna Lorencu. Aizrestēm". Romantiskā drāma.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	23.00 "Preses klubus". Atk.	21.30 "Meli un fakti".	10.30 "Medmāsa Betija". Seriāls.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.
11.15 "Lēna Lorencu. Aizrestēm". Romantiskā drāma.	12.50 "Uzvara ir mirkls". Teātra izrāde. Atk.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.00 "Baltija". Atk.	11.15 "Lēna Lorencu. Aizrestēm". Romantiskā drāma.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.
12.50 "Uzvara ir mirkls". Teātra izrāde. Atk.	14.35 "Revītis". Analītisks raidījums. Atk.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	12.50 "Uzvara ir mirkls". Teātra izrāde. Atk.	14.35 "Revītis". Analītisks raidījums. Atk.
14.35 "Revītis". Analītisks raidījums. Atk.	15.15 "Krustpunktā".	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	14.35 "Revītis". Analītisks raidījums. Atk.	15.15 "Krustpunktā".
15.15 "Krustpunktā".	16.10 "Sešas masas". Seriāls.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	15.15 "Krustpunktā".	16.10 "Sešas masas". Seriāls.
16.10 "Sešas masas". Seriāls.	17.05 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	16.10 "Sešas masas". Seriāls.	17.05 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.
17.05 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	18.00 "Dienas zīnas".	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	17.05 "Mīlas viesulis 18". Seriāls.	18.00 "Dienas zīnas".
18.00 "Dienas zīnas".	19.30 "Pasaules panorāma".	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	18.00 "Dienas zīnas".	19.30 "Pasaules panorāma".
19.30 "Pasaules panorāma".	Raid. par ārpotītiku. Atk.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	19.30 "Pasaules panorāma".	Raid. par ārpotītiku. Atk.
Raid. par ārpotītiku. Atk.	20.50 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā".	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	20.50 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā".	20.50 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā".
20.50 "2022.gada FIFA Pasaules kausa izcīņa futbolā".	21.30 "Aizliegtais pārēmēns".	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	21.30 "Aizliegtais pārēmēns".	21.30 "Aizliegtais pārēmēns".
21.30 "Aizliegtais pārēmēns".	22.40 "Lielās patēsības". Atk.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	22.40 "Lielās patēsības". Atk.	22.40 "Lielās patēsības". Atk.
22.40 "Lielās patēsības". Atk.	23.10 "Nākts zīnas".	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	23.10 "Nākts zīnas".	22.40 "Lielās patēsības". Atk.
23.10 "Nākts zīnas".	23.25 "Telas garumā". Atk.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	23.25 "Telas garumā". Atk.	23.25 "Telas garumā". Atk.
23.25 "Telas garumā". Atk.	23.35 "Jēru kļūšējā". Trilleris.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	23.35 "Jēru kļūšējā". Trilleris.	23.35 "Jēru kļūšējā". Trilleris.
23.35 "Jēru kļūšējā". Trilleris.	15.00 "Ukrainas fronte bez parmainīm". Dok. finna. Atk.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	15.00 "Ukrainas fronte bez parmainīm". Dok. finna. Atk.	15.00 "Ukrainas fronte bez parmainīm". Dok. finna. Atk.
15.00 "Ukrainas fronte bez parmainīm". Dok. finna. Atk.	15.15 "Aizliegtais pārēmēns".	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	15.15 "Aizliegtais pārēmēns".	15.15 "Aizliegtais pārēmēns".
15.15 "Aizliegtais pārēmēns".	16.00 "Tas notika šeit 2". Atk.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	16.00 "Tas notika šeit 2". Atk.	16.00 "Tas notika šeit 2". Atk.
16.00 "Tas notika šeit 2". Atk.	17.00 "Tas notika šeit 2". Atk.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	17.00 "Tas notika šeit 2". Atk.	17.00 "Tas notika šeit 2". Atk.
17.00 "Tas notika šeit 2". Atk.	17.10 "Aizliegtais pārēmēns".	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	17.10 "Aizliegtais pārēmēns".	17.10 "Aizliegtais pārēmēns".
17.10 "Aizliegtais pārēmēns".	18.00 "Dasaules panorama".	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	18.00 "Dasaules panorama".	18.00 "Dasaules panorama".
18.00 "Dasaules panorama".	18.10 "Spēlmānu cīts. Leonards Kestere-Klavīja". Atk.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	18.10 "Spēlmānu cīts. Leonards Kestere-Klavīja". Atk.	18.10 "Spēlmānu cīts. Leonards Kestere-Klavīja". Atk.
18.10 "Spēlmānu cīts. Leonards Kestere-Klavīja". Atk.	18.20 "Skoločai. Indra Lepšina". Dok. filma.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	18.20 "Skoločai. Indra Lepšina". Dok. filma.	18.20 "Skoločai. Indra Lepšina". Dok. filma.
18.20 "Skoločai. Indra Lepšina". Dok. filma.	18.30 "Spēlmānu cīts. Reinis Birzgalis". Atk.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	18.30 "Spēlmānu cīts. Reinis Birzgalis". Atk.	18.30 "Spēlmānu cīts. Reinis Birzgalis". Atk.
18.30 "Spēlmānu cīts. Reinis Birzgalis". Atk.	18.40 "Spēlmānu cīts. Kārlis Panše". Atk.	14.55 "Šodienas jautājums".	23.00 "Preses klubus". Atk.	6.30 "Latgales pilsetu stāsti: nedzināmais par zināmo.	14.10 "Pasaules kausa izcīņa biatlona". Tieš.	24.00 "Uz līnijas". Atk.	22.30 "Vēlais ar Streipu".	18.40 "Spēlmānu cīts. Kārlis Panše". Atk.	18.40 "Spēlmānu cīts. Kārlis Panše". Atk.
18.40 "Spēlmānu cīts. Kārlis Panše". Atk.	18.50 "Personība 100g kultūras kult								

sava jumta

Ir siltums, gaisma un iespēja uzlādēt elektroauto

Balvu novada Krišjāņu pagasta zemnieku saimniecībā "ĪCMALAS" saules paneļu enerģiju izmanto jau kopš 2016.gada. Šobrīd IRĒNAS un JĀNA ROMĀNU ģimenei ir elektroauto "Škoda", pašgatavots elektrokvadracikls, arī elektroautomašīnas mazbērnu ciemošanās reizēm.

Irēna un Jānis Romāni mūspusē bija pirmie zemnieki, kuri uzdrošinājās uzstādīt saules paneļus, jo viņiem bija un joprojām ir gan tīcība visam jaunajam, gan vēlme dzīvot zaļāk un izdevīgāk, lai nav jāmaksā par šobrīd tik dārgo elektroenerģiju. Saules paneļus viņi uzstādīja pašu spēkiem, elektrisko daļu un dokumentāciju pieslēgumam palīdzēja sakārtot "Solarshop.lv", kas nodarbojas ar saules paneļu uzstādīšanu visā Latvijā. "Atļauju iegādāties, uzstādīt paneļus un izmantot enerģiju savām vajadzībām dabūjām 2016. gada aprīlī, toreiz to vajadzēja saskaņot ar Ekonomikas ministriju un nevarēja tik ātri izdarīt, kā tagad. Sākumā ražojām 5-6 kilovatus, tad jaudu pamazām palielinājām līdz 11 kilovatiem. Toreiz saules paneļus bija grūti

Foto - Z.Logina

Jānis Romāns pie saules paneļiem. Iespējams, viņš nākotnē domās, kā enerģijas atlikumu nevis vienkārši nodot tīklā, bet arī pārdot. Tad gan vajadzēs vēl papildu saules paneļus, un tam būs vajadzīgs jauns projekts.

dabūt, sūtījām no Vācijas, meklējām visur, kur varēja nopirkt. Izvēlējāmies piegādātāfirmu no Vācijas, no kurās arī tika pasūtīti saules paneļi. Sākumā saules baterijas likām uz zemes, tad uz jumta. Pagaidām elektrības mums pietiek, bet tagad, kad ir jāuzlādē auto, skatīsimies, cik patērēsim. Ar vienu uzlādi varu izbraukāt Rīgu, bet, lai tiktu līdz Krišjāniem, atceļā Gulbenē tomēr vēl jāpalādē. Kamēr apēd hamburgeru, izdzer kafiju, minūtēs piecpadsmit mašīna ir papildināta ar jaunu enerģiju," smaidot pastāsta Jānis Romāns. Viņš paskatās saulrieta debesis un saka, ka vēl kādus kilovatus var iegūt, bet lietus dienās enerģijas daudzums ir mazāks, ziemā paneļi lielākoties atpūšas. Irēna un Jānis atzīst, ka zaļā enerģija viņu saimniecībā ir

atmaksājusies. Šogad alternatīvās enerģijas interesentiem pieejami dažādi valsts atbalsti, kas samazina saules paneļu atmaksāšanās periodu. Piemēram, no "Altum" vai Vides investīciju fonda privātpersonas var saņemt atpakaļ līdz pat 4000 eiro. Ar nākamo gadu gaidāmi grozījumi, kas ļaus uzstādīt saules paneļus lauku mājā, bet ar saražoto enerģiju noklāt arī pilsētas dzīvokļa rēķinu. Pagaidām ar to, kas ir, ģimene ir ļoti apmierināta. "Mēs visu, kur sadzīvē vajadzīga elektroenerģija, nodrošinām ar saules paneļiem," piebilst Jānis. Lieko enerģiju, ko nepatērē pašu vajadzībām, ir iespējams uzkrāt tīklā, bet ziemā *pajemt* atpakaļ, izmantojot tīklu kā akumulatoru. Par to gan ir jāsamaksā pārvades tarifs.

Eksperta viedoklis

Sniedz iedzīvotājiem nepieciešamo atbalstu

atjaunojamo energoresursu izmantojošo iekārtu iegādi un uzstādīšanu, kā arī augstās energoresursu (t.sk. dabasgāzes) un elektroenerģijas cenas, valdība šī gada 1. martā Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta (EKII) ietvaros apstiprināja projektu – atklāta konkursa nolikumu, kas ietver projektu iesniegumu vērtēšanas kritērijus, kā arī projektu pieteikšanas, izskatīšanas, apstiprināšanas un finansējuma piešķiršanas kārtību. Atbalsta programmas mērķis ir siltumnefekta gāzu emisiju samazināšana mājsaimniecībās, sniedzot atbalstu mājsaimniecībām pārējai no fosilo energoresursu izmantošanas uz siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamajiem energoresursiem. SIA "Vides investīciju fonds" atbalsta programmas ietvaros pieņem un vērtē projektu iesniegumus, kā arī pieņem lēmumus par finansējuma piešķiršanu vai atteikumu.

Konkursa ietvaros tiek atbalstītas šādas aktivitātes: 1) pāreja no esošām fosilo energoresursu (piemēram, dabasgāze, ogles, dīzeldegviela) apkures iekārtām uz jaunām atjaunojamo energoresursu apkures iekārtām (biomasas granulu katli, saules kolektori, siltumsūkņi), 2) jaunu atjaunojamo energoresursu iekārtu elektroenerģijas ražošanai iegāde (saules paneļi, vēja ģeneratori) un 3) pieslēguma centralizētajai siltumapgādes sistēmai – projektēšana un siltummezglu izveide.

Atbalstu sniedz iedzīvotājiem (arī biedrībām un nodibinājumiem, reliģiskām organizācijām), kuriem zemesgrāmatā ir nostiprinātas īpašuma tiesības uz dzīvojamu māju vai dzīvojamās mājas sastāvā esošo dzīvokļa īpašumu, piemēram, viena dzīvokļa māju, dārza māju, individuālu dzīvojamu māju un vasarnīcu ar koka, mūra vai mūra-koka ārsienām, divu dzīvokļu māju, dviņu, rindu un atsevišķu divu dzīvokļu māju, kā arī triju vai vairāku dzīvokļu māju, lai tajā iestenotu plānotās

aktivitātes. Atbalsta programmā ietverti vairāki nosacījumi gan atbalsta saņēmējiem, gan dzīvojamām mājām, kurās īstenotas projekta aktivitātes, piemēram, dzīvojamai mājai ir jābūt nodotai ekspluatācijā līdz projekta iesnieguma iesniešanas dienai SIA "Vides investīciju fonds" (ja ēka nav nodota ekspluatācijā, tas jāveic piecu gadu laikā pēc projekta līguma noslēšanas, neattiecas uz apkures iekārtu iegādi un uzstādīšanu), atbalsts tiek sniegts dzīvojamām mājām ar noteiktiem būves klasifikācijas kodiem, jāņem vērā nosacījumi attiecībā uz saimnieciskās darbības veikšanu dzīvojamajā mājā, jāņem vērā prasības koksnes biomassas apkures katliem attiecībā uz energoeefektivitātes klasī, dažādām atjaunojamo energoresursu iekārtām ir noteikta dažāda maksimālā nominālā jauda, atbalsta lielums ir atkarīgs no atjaunojamo energoresursu veida un iekārtas jaudas. Par vienu dzīvojamo māju var iesniegt ne vairāk kā vienu projekta iesniegumu. Konkursa nolikums paredz, ka atbalsta intensitāte nepārsniedz 70% no siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanas iekārtas iegādes vai mājsaimniecības pieslēguma centralizētajai siltumapgādes sistēmai projektašanas un siltummezglu izveides izmaksām, nepārsniedzot noteiktu atbalsta apjomu atkarībā no konkrētās atjaunojamo energoresursu iekārtas un tās parametriem, kas noteikti konkursa nolikumā.

Jautājumu no iedzīvotājiem ir daudz, tie ir ļoti dažādi – individuāli, tādēļ aicinām sazināties ar SIA "Vides investīciju fonds" pārstāvjiem, kuri sniegs izsmeļošu atbildi atbilstoši konkrētam gadijumam. Vairāk informācijas varat uzzināt, rakstot e-pastu: atbalsts@lvif.gov.lv, vai zvanot pa tālr. nr. 67 845 111.

RAIMONDS KAŠS, VARAM klimata pārmaiņu departamenta direktors

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija izstrādājusi valsts atbalsta programmu iedzīvotājiem pieaugošo energoresursu cenu samazināšanai un to kompensēšanai. Atbalsta programmas īstenošana ļaus kāpināt uzstādīto atjaunojamo energoresursu jaudu un sniegs iedzīvotājiem nepieciešamo atbalstu, lai ilgtermiņā samazinātu rēķinus par elektroenerģijas un siltumenerģijas patēriņu.

Nemot vērā iedzīvotāju ļoti augsto interesi saistībā ar

*Par publikāciju "Esi burvis – taisi no nekā!" saturu atbild SIA "Balvu Vaduguns".

* Turpinājums 12.lpp.

Publikāciju sagatavoja Z.Logina

*Sākums 6., 11.lpp.

Eksperta viedoklis

Iedzīvotāji pozitīvi vērtē sniegto atbalstu

IEVA VĒRZEMNIECE, ALTUM Energoeffektivitātes programmu departamenta vadītāja

Attīstības finanšu institūcija ALTUM jau šī gada aprīlī sāka pieņemt pieteikumus privātmāju energoeffektivitātes paaugstināšanas atbalsta programmā, bet jūnija vidū veica pirmās finanšu līdzekļu izmaksas. Patlaban ar iesniegtajiem vairāk nekā 1240 pieteikiem (to kopējā summa ir aptuveni 4,5 miljoni eiro) jau rezervēti aptuveni 90% no programmas līdzekļiem, atbalsts izmaksāts vairāk nekā 400 privātmāju īpašniekiem, savukārt pārējie projekti ir išteinošanas stadijā.

Patlaban 56% pieteikumu ir saules paneļu uzstādišanai, pārējie 44% – ēku energoeffektivitātes paaugstināšanai. No energoeffektivitātes darbiem māju īpašnieki visbiežāk veikuši būvdarbus dzīvojamās mājas norobežojošajās konstrukcijās – logu nomaiņu, ārsieni siltināšanu, bēniņu siltināšanu, apkures veida nomaiņu, ūdens sildīšanas iekārtas nomaiņu un rekuperācijas sistēmas uzstādišanu.

Atsauksmes liecina, ka privātmāju īpašnieki ļoti pozitīvi novērtē sniegtoto atbalstu. Kopumā pieteikumi ir pamatoti un labi sagatavoti, vidēji tikai viens līdz divi no desmit pieteikiem nekvalificējas atbalsta saņemšanai, un biežākie

atteikumu iemesli ir Zemesgrāmatā reģistrētu īpašumtiesību uz māju neesamība, māja neatbilst viena vai divu dzīvokļu mājas klasei, vai pieteikuma iesniedzējs jau ir uzstādījis un pieslēdzis tīklam saules paneļus, pirms noslēgtais līgums ar ALTUM. Aicinu interesentus izmantot iespēju atbalsta saņemšanai, vienlaikus rūpīgi iepazīstoties ar programmas nosacījumiem.

Privātmāju energoeffektivitātes paaugstināšanas programmā atbalsts ir paredzēts dzīvojamo māju atjaunošanai un energoeffektivitātes paaugstināšanai vai elektroenerģijas ražošanas iekārtu uzstādišanai. Atbalstu var saņemt, ja privātmāja atbilst viena vai divu dzīvokļu dzīvojamās mājas klasei, tā ir nodota ekspluatācijā un privātmājā netiek veikta saimnieciskā darbība. Tāpat Zemesgrāmatā ir jābūt nostiprinātām īpašuma tiesībām uz māju privātpersonai, kura piesakās atbalstam, kā arī ģimenē jābūt vismaz vienam bērnam.

Pieejamie atbalsta veidi

Lai pretendētu uz atbalstu ALTUM privātmāju energoeffektivitātes programmā, mājai ir jāatbilst šādiem kritērijiem: māja atbilst viena vai divu dzīvokļu mājas klasei, tai ir jābūt nodotai ekspluatācijā, mājā netiek veikta saimnieciskā darbība, kā arī pieteikuma iesniedzējam ir jābūt ēkas īpašniekam un viņa apgādībā un kopā ar viņu jābūt deklarētam vismaz vienam bērnam. Šādi kritēriji ir noteikti Ministru kabineta noteikumos, kas regulē šīs atbalsta programmas darbību.

Grantu 5000 eiro apmērā un tehnisko palīdzību 1000 eiro apmērā varēs saņemt iedzīvotāji, kuriem pēc energoeffektivitātes pasākumu išteinošanas ir paaugstināta dzīvojamās mājas energoeffektivitātes klase vismaz līdz C limenim un samazināts siltumenerģijas patēriņš apkurei vismaz par 20%.

Grantu elektroenerģijas ražošanas iekārtām – saules paneļiem vai vēja ģeneratoriem – varēs saņemt, ja plānots iegādāties un uzstādīt elektroenerģijas ražošanas iekārtas ar jaudu līdz 11,1 kW (ieskaitot) ar un bez pieslēguma kopējam elektroapgādes tīklam. Atbalsta apmērs būs atkarīgs no uzstādītās iekārtas jaudas.

ALTUM arī izsniegs garantiju bankas aizdevumam līdz 30% no aizdevuma summas, ja iedzīvotājam nepieciešams papildu nodrošinājums kreditiestādes aizdevumam, bet nepārsniedzot 20 000 euro. Šādas garantijas termiņš ir desmit gadi, un uz to var pretendēt jebkura fiziska persona, kuras īpašumā ir ekspluatācijā nodota privātmāja. Garantija būs pieejama pēc

“Mediju atbalsta fonda ieguldījums no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem”

MAF
Mediju atbalsta fonds

sadarbības līgumu noslēgšanas ar bankām.

Lai pieteiktos dalībai programmā, šogad bankas aizdevums nav obligāta prasība – valsts atbalsta pasākumus var īstenot arī par saviem līdzekļiem. Ja atbalsta pasākumus plānots īstenot ar bankas aizdevuma palīdzību, vispirms jāvēršas pie savas komercbankas, lai saņemtu konsultāciju par aizdevuma saņemšanas iespējām.

Privātmāju energoeffektivitātes programmā jāsniedz elektroniski portālā mans.altum.lv. Pieteikumus privātmāju energoeffektivitātes programmā izskata divdesmit darba dienu laikā pēc to iesniegšanas.

Kas var pieteikties atbalsta saņemšanai?

– Ministru kabineta noteikumos ir noteikti konkrēti kritēriji, kas regulē konkrētas atbalsta programmas darbību. ALTUM atbalstu privātmāju energoeffektivitātes programmas ietvaros var saņemt jebkura fiziska persona, kurai pieder privātmāja, kas ir nodota ekspluatācijā un kurā netiek veikta saimnieciskā darbība, kā arī pieteikuma iesniedzējam ir jābūt ēkas īpašniekam un viņa apgādībā un kopā ar viņu jābūt deklarētam vismaz vienam bērnam. Šādi kritēriji ir noteikti Ministru kabineta noteikumos, kas regulē šīs atbalsta programmas darbību.

Kādus pasākumus privātmāju īpašnieki var īstenot, lai saņemtu atbalstu?

– Māju īpašnieki var pieteikties atbalsta saņemšanai inženierīstēmu (piemēram, apkures un ventilācijas iekārtu) iegādei, atjaunošanai, pārbūvei vai izveidei; būvdarbu veikšanai dzīvojamās mājas norobežojošajās konstrukcijās (mājas ārsieni, griestu pārsegumus vai jumta siltināšana); jaunas ūdens sildīšanas iekārtas iegādei un uzstādišanai; mikrogenerācijas siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanas tehnoloģisko iekārtu iegādei un uzstādišanai, lai nodrošinātu siltumenerģijas vai elektroenerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem un siltuma vai elektroenerģijas piegādi; citiem pasākumiem, ja tie nepieciešami dzīvojamās mājas energoeffektivitātes paaugstināšanai vienlaikus ar iepriekšminētajiem pasākumiem.

Publikāciju sagatavoja Z.Logina

Apspriež situāciju par sniega tīrišanu

*Sākums 4.lpp.

Kas jādara, lai saimnieciskā dzīve ritētu kvalitatīvāk?

“Ja mēs to neizdarām, tad mociņsimies kopā – gan “SAN-TEX”, gan pilsētas pārvalde, gan pašvaldība, gan iedzīvotāji,” teica Tautsaimniecības un vides komitejas priekšsēdētājs JĀNIS TRUPOVNIKS komitejas sēdes nobeigumā. Kas ir tas, kas jāizdara, lai dzīve pilsētā ritētu raitāk?

• Tautsaimniecības un vides komitejas sēde noslēdzās ar vairākiem ieteikumiem, ko darīt turpmāk, lai pilsētas saimnieciskā dzīve ritētu raitāk un kvalitatīvāk. Veidojot 2022.gada Balvu novada budžetu, pašvaldība saņēma pieteikumu no “SAN-TEX” par nepieciešamajām tehnikas vienībām un aprīkojumu paredzot, ka nauda būs. “Ir novembris. Ja šobrīd vēl notiek šīs tehnikas iepirkums, kas vēl nav beidzies, tad ir jautājums, cik ilgā laikā sagatavota iepirkumam nepieciešamā dokumentācija? Ja iepirkums notiek novembrī, tad tā nav gatavošanās ziemas sezonai. Jāpaaugstina darba tempi, jābūt skaidribai, kas to dara. Ja nevarām paši, tad algojam cilvēku no ārpuses, kas šo dokumentāciju sagatavo pēc mūsu vēlmēm,” uzskata J.Trupovnieks. Par “SAN-TEX” reorganizāciju, – vienalga, aģentūra paliks kā aģentūra vai būs kāda no uzņēmējdarbības formām, līdz šim nav skaidrs, kāda būs pašvaldības, pilsētas pārvaldes sadarbība ar šo jauno modeli sniega tīrišanā, zāles plaušanā, ielu seguma atjaunošanā, apzaļumošanā utt. Tas nozīmē, ka jau šogad jābūt konceptam par gatavošanos pavasarā, vasaras sezonai. Ja grib izsludināt ārpakalpojumu uz šim

jomām un ja to izsludinās tikai aprīli vai maijā, tad neviens uzņēmēja, kas gribētu to darīt, nebūs. Uzņēmējam jāzina, kādi būs termiņi, kādas būs prasības, kāda tehnika viņam nepieciešama šī pakalpojuma sniegšanai. Jāvienojas par standartiem, vai sniegs no snigšanas sākuma jāsāk tīrīt pēc pussstundas vai stundas, vai zāle jāplauj, kad tā izaugs 15 vai 20 centimetrus gara. Ja konkursu izsludina tad, kad jāsāk stādīt puķes un plaut zāle, nevienna pretendenta šim ārpakalpojumam nebūs. Pretendentu pieteikties, ja konkurss būs noslēdzies gada sākumā.

• “Sarunas laikā saklausīju, ka novembra vidū vēl notiek sniega tehnikas aprīkošana, kāda veca sniega lāpsta tiek metināta... Jautājums, vai gribam, lai “SAN-TEX” strādā jaudīgi un ātri, vai nodarbojamies ar racionalizāciju, konstruēšanu? Lai nopirktu sniega lāpstu, kas maksā no trīs līdz pieciem tūkstošiem, nav jārīko konkurss,” norādīja J.Trupovnieks.

• Kā atbrīvoties no automašīnām, kas stāv ielu malās sniega tīrišanas laikā? Sen ir prakse, ka tiek uzstādīta preventīva zīme, ka apstāties aizliegts. Līdz ar to iedzīvotājiem tiek dota ziņa, ka uz noteiktu laiku automašīna jānovieto citur, lai var iztīrīt kabatas, pagalmus. “Ja mēs nestrādājam ar aizlieguma zīmēm, kur norādīts noteikts aizlieguma laiks, un nesadarbojamies ar iedzīvotājiem, tad problēmas ir un būs,” secināja komitejas vadītājs.

• Lai nestrādātu ar zaudējumiem, “SAN-TEX” izdevumiem jābūt ieliktiem tarifos (augusi degvielas, elektrības cena,

tūlit paaugstināsies minimālā alga). Tarifu politika jāpārskata, taču iedzīvotājiem tie nedrīkst augt nesamērīgi. Tas atkarīgs arī no tā, cik labi pašvaldības aģentūra nodrošināta gan tehniski, gan ar speciālistiem.

• “Acīmredzot jāzīmē rāmīši un lodziņi, ko kurš mēs darām. Tikai tad var runāt par sniega tīrišanu, zāles plaušanu un tamližīgām lietām. Jau gadu mēs skandinām, ka jāveido modelis, kā strādā pilsētas pārvalde (pagaidām pārvaldes vadītāja ir viena kā pirksts), ko dara pārvalde un ko – pašvaldības aģentūra. Ir arī jāsaprot, kas notiek novadā kopumā, pagastos, pilsētā. Progresīvāk jāskatās uz priekšu. Man ir sajūta, ka īstenībā mēs negribam mainīt NEKO!” sedes nobeigumā secināja komitejas priekšsēdētājs.

Tranzītielas Balvos tīrīš Autoceļu uzturētājs

Noslēdzies Balvu novada pašvaldības izsludinātais iepirkums par tranzīta ielu Balvos – Brīvības un Bērzpils – uzturēšanu ziemas sezonā nākamgad. Līdz 2023.gada 31.decembrim šo pakalpojumu sniegs valsts akciju sabiedrības “Latvijas Autoceļu uzturētājs” Latgales reģiona Ludzas nodajās Balvu iecirknis. Par sniegtajiem pakalpojumiem pašvaldība norēķinās gan no saviem, gan valsts piešķirtajiem līdzekļiem, kas ir puse uz pusi. Tranzītielu uzturēšanas darbi notiek atbilstoši pašvaldības un valsts akciju sabiedrības noslēgtajam līgumam.

Re, kā!

“Remontdarbu troksnis vairs nav paciešams!”

Ar redakciju sazinājās Balvu novada iedzīvotāja, kura sūdzas par lielajiem trokšņiem kaimiņos notiekošo remontdarbu dēļ.

“Kā rikoties, kur vērsties?”

“Dzīvoju daudzdzīvokļu mājā. Stāvu augstāk dzīvojošie kaimiņi nesen savā dzīvoklī uzsāka remontdarbus. Pašā naktī dzījumā jau netrošņo, bet remontdarbi tāpat notiek līdz vēlam vakaram. Trokšņi ir tik lieli, ka to jau grūti paciest! Kā man rīkoties un pie kā vērsties?” jautā kundze.

Jāpiebilst, ka lasītāja nevēlējās atklāt savu vārdu un vismaz pagaidām – arī daudzdzīvokļu māju, kur, viņasprāt, trokšņošana ir pārāk skaļa. “Ar kaimiņiem vēlreiz centīšos panākt kādu kompromisu, bet pretējā gadījumā noteikt vēriņos Balvu novada pašvaldības policijā!” apņēmīga atrisināt šo problēmu ir iedzīvotāja.

Šādu izsaukumu mūspusē netrūkst

Lai vai kā, šī problēma mēdz kļūt aktuāla ne tikai augstāk minētajai lasītājai, bet arī citiem mūspuses iedzīvotājiem. Protī, kā sarunā ar laikrakstu “Vaduguns” pastāstīja Balvu novada pašvaldības policijas priekšniece RITA KRAVALE, pašvaldības policija Balvu novadā gadā vidēji saņem apmēram desmit izsaukumus uz šādiem notikumiem. Tādos gadījumos noteiktī var vērsties pašvaldības policijā, un līdz šim pārlieku lieliem trokšņotājiem ir izteikti arī vairāki brīdinājumi. R.Kravale ikvienam arī atgādina Ministru kabineta noteikumus.

Esi informēts!

Paredzēti arī naudas sodi

Pirmajā reizē trokšnotājs var tikt cauri sveikā ar brīdinājumu. Ja pārāk liela trokšņošana atkārtojas un likumsargi viņa rīcību klasificē kā sīko huligānismu, šo cīlvēku, kā savās atbildēs uz daudzu citu iedzīvotāju jautājumiem skaidrojuši juristi, var saukt pie atbildības. To paredz Administratīvo sodu likums par pārkāpumiem pārvaldes, sabiedriskās kārtības un valsts valodas lietošanas jomā. Protī, šī likuma 11.panta “Sikais huligānisms” 1.daļa par sabiedriskās kārtības traucēšanu, pārkāpot vispārpienēmtās uzvedības normas un traucējot personas mieru, iestādes, komersanta vai citas institūcijas darbu vai apdraudot savu vai citu personu drošību, paredz **naudas sodu no četrpadsmit līdz simts naudas soda vienībām jeb no 70 līdz 500 eiro (vienna soda vienība – pieci eiro).**

Darbojas arī mūspusē

Šoreiz Latgalē nostrādā visas trauksmes sirēnas

Šo otrdien Latgalē, pārbaudot valsts agrinās brīdināšanas sistēmas tehnisko gatavību, tās iespējamos bojājumus, traucējumus un skaņas signālu dzirdamību, nostrādāja visas 29 Latgalē izvietotās trauksmes sirēnas. Savukārt kopumā Latvijā bez traucējumiem un bojājumiem nostrādāja 162 no 164 sirēnām.

Par traucējumiem informācija nodota

Iepriekšējā trauksmes sirēnu pārbaude notika šī gada 28.jūnijā. Jau rakstījām, ka toreiz bez traucējumiem un bojājumiem nostrādāja 26 no Latgalē izvietotajām 29 sirēnām. Protī, nenostādāja divas sirēnas Rēzeknē un arī viena Viļakā. Savukārt vēl iepriekšējā pārbaudē (pagājušā gada 17.decembrī) no 164 trauksmes sirēnām Latvijā tehniskas nepilnības konstatēja desmit sirēnām (Latgalē nenostādāja trīs sirēnas).

Sobrīd, runājot konkrēti par Latgali, visām

šajā reģionā izvietotajām sirēnām problēmas jau novērstas un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta (VUGD) Civilās aizsardzības pārvaldes priekšnieks pulkvedis Ivars Nakurts atkārtoti atgādina, ka trauksmes sirēnas paredzētas gadījumiem, lai izplatītu brīdinājumu iedzīvotājiem, ja notiku dabas vai tehnoloģēta katastrofa (vai arī pastāv tās draudi), bet informācija par apdraudējumu tiek pārraidīta ar elektronisko plašsaziņas līdzekļu (radio, TV) palīdzību: “Šāda pārbaude nepieciešama ne tikai, lai pārliecīnātos par trauksmes sirēnu tehnisko stāvokli, bet arī starp VUGD un elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem (radio, TV) noslēgtu līgumu darbības izpildi. Agrinās brīdināšanas sistēmas elementus pārbaudām katru gadu, lai būtu gatavi apdraudējuma situācijās. Par visiem pārbaudes laikā konstatētajiem traucējumiem kopumā Latvijā VUGD jau informējis Iekšlietu ministrijas Informācijas centru, kas tehniski nodrošina trauksmes sirēnu un program-nodrošinājuma apkopi un uzturēšanu.”

Autovadītāju ievērībai Balvu novadā!

Jānodrošina sniega notīrīšana ap auto

Balvu novada pašvaldība informē, ka atbilstoši saistošajiem noteikumiem “Par teritoriju kopšanu, ēku un būvju uzturēšanu Balvu novadā” mehānisko transportlīdzekļu īpašniekiem (turētājiem) pilsētās un ciemos jānodrošina sniega un nokritušo lapu notīrīšana 1,5

metru platā joslā ap transportlīdzekli, ja tas tiek turēts uz ceļa, ielas vai pagalmā un tur atrodas ilgāk par 48 stundām.

“Ja automašīna tiek turēta daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas pagalmā, tad jānodrošina attiecīgās teritorijas attīrīšana no sniega un

lapām ap transportlīdzekli tādā mērā, lai netiktu traucēta gājēju un transporta satiksme, kā arī ielu un piebraucamo ceļu kopšana ar ielu tīrīšanas tehniku. Par šo prasību neievērošanu Balvu novada pašvaldības policija ir kompetenta uzsākt administratīvā pārkāpuma procesu,

piemērojot brīdinājumu vai naudas sodu fiziskai personai no 10 līdz 500 eiro, bet juridiskai personai – no 10 līdz 1500 eiro. Jautājumu un neskaidrību gadījumā zvaniet Balvu novada pašvaldības policijai uz tālr.nr. 64520940 vai 29445114,” informē pašvaldība.

Lappusi sagatavoja A.Ločmelis

23 – līdz 35 dB; naktī no pulksten 23 līdz 7 – līdz 30 dB. Protams, kā jau minēts, tas neattiecas uz remontdarbiem, kas tiek veikti no pulksten 7 līdz 21.

Vai zināji?

Skaņas intensitātes skala

- 10 decibeli** – čuksti (dzirdami viena metra attālumā);
- 20 līdz 30 decibeli** – lietus, ūdens pilēšana;
- 50 līdz 60 decibeli** – runa;
- 60 decibeli** – mikseris, bārda dzenamais aparāts;
- 80 decibeli** – durvju zvans, telefona zvans;
- 85 decibeli** – kravas automašīna;
- 90 decibeli** – skaļa mūzika, kliedziens;
- 95 līdz 110 decibeli** – motocikls;
- 130 līdz 140 decibeli** – lidmašīna.

(Informācija no ārstniecības iestādes “Dzirdes sistēmas”)

mobilu telefonu radiouztvērēji. Tas nepieciešams informācijas saņemšanai par trauksmes sirēnu ieslēgšanas iemeslu un turpmāko rīcību.

Saņem Atzinības rakstu

Skolotājam jābūt gatavam mainīties

Irena Tušinska

Valsts svētkiem veltītajā svinīgajā pasākumā 18.novembrī līdz ar citiem labākajiem sava darba veicējiem, novada pašvaldības Atzinības rakstu par metodisko atbalstu izglītības procesa organizēšanā pedagoģijā un skolvadības jautājumos, kā arī ieguldījumu izglītības kvalitātes sekmēšanā Balvos un Balvu novadā saņēma Balvu Valsts ģimnāzijas direktore vietniece, izglītības metodike **VALIJA MULDINA.**

Lai gan par savu dzimto vietu sauc Liepnu Alūksnes pusē, lielāko mūža daļu Valija aizvadījusi Balvu novadā – sākumā Kupravā, vēlāk Balvos. Pēc abu vecāku aiziešanas mūžībā Valija atkal kļuvusi par Kupravas pagasta Makšinavas ciema iedzīvotāju, kur kopā ar vīru un meitas ģimeni apsaimnieko dzimtas īpašumu. Visu apzināto mūžu Valija veltījusi pedagoģiskajam darbam – sākumā kā latviešu valodas un literatūras skolotāja, vēlāk strādājot par Balvu Valsts ģimnāzijas direktores vietnieci.

Kas savulaik rosināja izvēlēties skolotājas profesiju?

– Vēl mācoties sākumskolā, kopā ar piecus ar pusi gadus jaunāko brāli bieži spēlējām skolu. Es biju skolotāja, bet viņš – skolnieks. Klūt par skolotāju bija mans bērnības sapnis. Par to, ka izvēlējos šo darbu, zināmā mērā jāpateicas manai latviešu valodas skolotājai un klases audzinātājai Antonijai Bricei. Uzskatīju, ka tieši tādai jābūt skolotājai. Viņas rosināta, aizrāvos ar grāmatu lasīšanu un rezultātā nolēmu kļūt par latviešu valodas un literatūras skolotāju.

Bērnībā daudzi sapņo kļūt par skolotājiem, bet pusaudža gados domas parasti mainās...

– Man šī vēlme nepazuda. Tiesa, pēc vidusskolas ieguvu arī bibliotekāres profesiju toreizējā kultūras un izglītības darbinieku tehnikumā. Apprecējosis, aptuveni pusgadu dzīvojām Cēsīs, tad pieteicās meitīņa, un devos dekrēta atvalinājumā. Pēc dekrēta sāku strādāt Viļnas bērnudārzā. Tad arī nolēmu piepildīt bērnības sapni. Neklātienē sāku studēt Liepājas Valsts pedagoģiskajā institūtā – ieguvu augstāko izglītību, kas šobrīd pielidzināta magistra grādam. Savukārt 2013.gadā Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijā ieguvu magistra grādu izglītības vadībā.

Kā veidojās Jūsu skolotājas karjera?

– Sākumā strādāju Viļnas pamatskolā par sākumskolas skolotāju. Pēc tam mācīju latviešu valodu, bet pēc kāda laika pārgāju strādāt uz Kupravas pamatskolu, kur bija vajadzīgs sākumskolas pedagogs. Skolotājai Bricei dodoties pensijā, sāku mācīt latviešu valodu un literatūru. Kad mani uzrunāja toreizējās Balvu Amatniecības vidusskolas vadība, piekritu pāri darbā uz turieni. Taču nostrādāju tikai pusgadu, jo jau otro reizi saņēmu piedāvājumu darbam Balvu Valsts ģimnāzijā. Saprotot, ka trešo reizi šāda piedāvājuma vairs nebūs, nolēmu piekrist. Turklat tolak dzīvoju pavism tuvu šai skolai – Ezera ielā. Tā arī kopš 2000.gada 2.janvāra strādāju Balvu Valsts ģimnāzijā. Līdz 2003.gadam mācīju bērniem latviešu valodu un literatūru, bet pēc tam līdz 2011.gadam biju arī direktora vietniece mācību un karjeras izglītības jomā. No 2013.gada atkal strādāju gan kā skolotāja, gan kā direktore vietniece izglītības jomā, bet pēc pāris gadiem kļuvu par direktore vietneci, izglītības metodiki. Katrā amatā pienākumi bija atšķirīgi. Ja vietnieks izglītības jomā vairāk nodarbojas

ar skolēnu izglītības kvalitāti, metodiķa pienākumi ir saistīti ar skolotāju tālākizglītību, stundu vērošanu, ar atbalstu skolotājiem mācīšanas un mācīšanas kvalitātes uzlabošanai.

Vai nebija bail uzņemties direktora vietnieces pienākumus, jo tie tomēr atšķiras no skolotāja darba?

– Sākumā bija bail, bet, kolēges atbalstīta, pieņēmu šo izaicinājumu. Arī 2013.gadā, kad pabeidzu maģistrantu, kolēgi rosināja iesniegt dokumentus konkursam uz vietnieces amatu. To izdarīju burtiski pēdējā dienā un rezultātā ieguvu šo amatu.

Nenožēlojat, ka tolaik piekritāt iesniegt dokumentus?

– Nē, nenožēloju. Kaut gan ļoti patika strādāt par skolotāju. Visus šos gadus esmu audzinājusi arī klases, tikai pēdējā laikā vairs ne. Taču pašreizējo darbu arī nenožēloju. Manuprāt, esmu tajā ieguldījusi ļoti daudz un esmu apmierināta ar sasniegto. Protams, šo darbu nevar paveikt viens cilvēks, jo viens nav nekāds cīnītājs. Tikai ar kolektīva atbalstu iespējams sasniegt labu rezultātu. Uzskatu, ka skolā ir izveidojies ļoti labs kolektīvs.

Kā Jums izdodas turēt līdzi visām izmaiņām, kas nemitīgi notiek izglītības sistēmā?

– ļoti daudz mācos. Piedalos visdažādākajos kursos. Pagājušajā gadā apmeklēju Izglītības kvalitātes valsts dienesta, kā arī Latvijas Universitātes Starpnozaru izglītības inovāciju centra, Eiropas tālmācības skolas rīkotos kursus un citus, kas varētu noderēt profesionālām vajadzībām. Piedalījos dažādos semināros, vebināros utt. Visu laiku papildinu zināšanas. Vairāk nekā desmit gadus biju latviešu valodas un literatūras metodiskās apvienības vadītāja un mācību jomas koordinatore. Šogad esmu vairs tikai mākslu jomas – literatūras koordinatore. Tā kā sniedzu atbalstu skolotājiem visa novada mērogā, zināšanas pastāvīgi jāpapilda.

Gadu gaitā pedagooga profesija ir mainījusies. Kādam šobrīd ir jābūt skolotājam?

– Jābūt gatavam mainīties un visu laiku mācīties. Vairs nevar ilgstoši izmantot tikai tās zināšanas, ko savulaik esu ieguvis. Jābūt gatavam pielāgoties jaunām vajadzībām un prasībām. Šobrīd skolotājam ir ļoti daudz jāstrādā. Skolās ir uzsākta jaunā kompetenču izglītības pieeja, bet mācību materiālu gatavošana lielā mērā gulst uz skolotāju pleciem. Pedagogam daudz jāstrādā patstāvīgi, ir jābūt zinošam, daudz jālasa un jāmeklē informācija, jābūt ļoti mobilam.

Kāpēc jaunieši vairs neizvēlas pedagooga profesiju?

– Viņi redz, kā strādā skolotāji, redz, ka šis darbs nav pietiekami atalgojis un nav arī pietiekami prestižs. Ja apskatāmies internetā, zem katrā ieraksta ir tik daudz žultainu komentāru, kas list pār skolotāja galvu, ka pat rūdītam pedagogam tos lasīt nav viegli. Skolotāji nesaņem tādu sabiedrības atzinību, kāda būtu nepieciešama.

Pāsai kādreiz nav "apskrējusies dūša", lasot šādus komentārus?

– Parasti cenšos tos nelasīt, jo negribas sev pielaist šīs negācijas. Turklat tas jau nav visas sabiedrības viedoklis, bet atsevišķu individu domas, kuriem, pieļauju, īsti nav ko darīt. Viņi par visu raksta slīkti un viņiem nekas nav labi.

Kā Jūsu darba gados mainījusies skolēni?

– Skolēni ir pilnībā mainījusies. Šis izmaiņas notiek ik pēc pieciem gadiem. Tagad skolēni ir atvērtāki, drošāki, par sevi pārliecītāki, spēj

Foto - E. Gabranovs

Saņemot Atzinības rakstu. Savulaik izvēlējusies savu sapņu darbu, Valija Muldiņa nešauboties to darītu atkal. Atskatoties uz darba gados paveikto, viņa ir apmierināta ar savu veikumu.

izteikt savu viedokli. Nav tā, kā agrāk, kad bērni bija mierīgāki, noslēgtāki. Tagad ar viņiem var brīvi runāt par jebkuru tēmu.

Skolēni tagad ir pietiekoši zinoši. Tas nekas, ka viņi daudz laika pavada dažādās ierīcēs, tajā pašā laikā viņi ir daudz lasījuši un dzirdējuši. Protams, skolēni ir dažādi.

Dažkārt gudri audzēkņi uzdot āķīgus jautājumus, mēģinot pārbaudīt pedagooga zināšanas. Kā tiekat galā ar šādām situācijām?

– Skolēni vienmēr ir uzdevuši āķīgus jautājumus, mēģinot iedzīt skolotāju stūri. Vienmēr var atrast variantu, kā tikt ar to galā. Ja nezini atbildi, vienmēr vari pateikt: "Nekas. Šodien nezini atbildi uz šo jautājumu, bet es pamēklēšu un to sagatavošu." No situācijas var iziet dažādi. Bet patiesībā skolēni ir diezgan saprotoshi. Manuprāt, jo gudrāki bērni, jo labāk. Viņi motivē skolotāju vairāk uzzināt. Te jau parādās tā vajadzība skolotājam visu laiku būt aprītē, pastāvīgi mācīties, sekot līdzi visam, kas ir aktuāls, būt zinošam arī jomās, kas ietilpst jauniešu interešu lokā.

Pedagooga darbs nav viegls. Kā atjaunojat spēkus?

– Darba dienu vakaros atpūtai neatliek daudz laika. Varu palasīt kādu grāmatu vai noskatīties teātra izrādi. Runājot par valaspriekiem – man ļoti patik puķes. Lauku mājā tās audzēju gan dobēs, gan podos. Vasarašā daudz laika veltu ziedu audzēšanai. Nedēļas nogalēs labprāt cepu kūkas. Vislabāk manam mazbērnam garšo tradicionālā mājas kūka, bet ġimene ļoti labprāt nobauda arī Švarcvaldes kūku ar putukrējumu. Nereti izmēģinu dažādas jaunas receptes, jo man to patik darīt jau kopš agras jaunības. Tāpat nereti ceļojam kopā ar ġimeni, tikai pandēmijas laikā to mazliet iepauzējām. Dažreiz ideja rodas spontāni – dzerot rīta kafiju, nolemjam aizbraukt uz kādu skaistu vietu tepat Latvijā, Lietuvā vai Igaunijā. Labprāt dodamies arī ārzemju ceļojumos.

Vai Jūsu meita nekad nav vēlējusies turpināt skolotāju dinastiju?

– Viņa nekad nav gribējusi kļūt par pedagoigu. Meita ir ieguvusi divas citas profesijas – Vidzemes Augstskolā studēja sabiedriskās attiecības un komunikācijas zinātni, bet Baltijas Starptautiskajā akadēmijā apguva tiesību zinātnes, bet tagad studē Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā, lai iegūtu magistra grādu. Meita strādā Rēzeknes tiesā Balvos. Mazdēls Ričards, kurš mācās 9.klasē, gan reizēm ieminas,

ka gribētu iet vecmammas pēdās, kļūstot par skolotāju. Viņam labi padodas svešvalodas.

Neiebilstat?

– Gluži nemudinu. Mazdēls reizēm saka: "Vecmāmiņi, kāpēc tu negribi, lai kļūstu par skolotāju?" Tad saku: "Tā ir tava izvēle. Ja gribi būt par svešvalodu skolotāju, tad būsi."

Nereti skolotāju bērni cieš no tā, ka vecāki vairāk laika veltīti citiem skolēniem nekā viņiem...

– Taisnība jau ir. Bet meita nesūdzas, ka viņai pietrūka manas uzmanības. Varbūt tāpēc, ka tētis aizstāja mani bēržos, kad nevarēju būt klāt. 1.septembrī uz skolu meitai vienmēr līdzi gāja tētis. Tētis gāja uz skolas pasākumiem, ja mammai tajā bērī bija jābūt kopā ar savu klasī.

Vīrs nekurnēja par šādu lietu kārtību?

– Vīrs man ir ļoti saprotōšs. Viņš vakaros pat gatavoja vakariņas, jo zināja, ko nozīmē skolotāja darbs. Viņš vienmēr ir bijis ļoti saprotōšs un atbalstošs. Ar vīru kopā esam jau vairāk nekā 40 gadus. Man ir ļoti, ļoti labs vīrs.

Kādas emocijas raisījās, uzzinot, ka valsts svētkos saņemsiet pašvaldības Atzinības rakstu?

– Zināju, ka esmu pieteikta. To, ka Atzinības raksts ir piešķirts, uzzināju, kad piezvanīja no domes. Katram cilvēkam ir patīkami, ja viņu novērtē. Paldies direktorei, ka izvirzīja apbalvojumam – tas ir mana darba novērtējums arī no viņas puses. Paldies arī kolēgiem un domes deputātiem par atzinību.

Ar šodienas prātu domājot, atkal izvēlotos šo profesiju?

– Noteikti. Man ļoti patik mans darbs. Neko citu negribētu darīt. Iespējams, mūsdienās prasību ir mazliet par daudz, bet to norakstu uz vecumu. Jaunībā to darīt ir vieglāk. Bet, ja otrreiz vajadzētu izlemt, vienalga ietu šo celu.

Varbūt kāds no jūsu bijušajiem audzēkņiem arī ir izvēlējies pedagooga profesiju?

– Kādi četri vai pieci ir kļuvuši par skolotājiem. Viena meitene māca latviešu valodu. Ir arī sākumskolas un svešvalodu skolotāji. Lepojos ar visiem saviem skolēniem, vienalga kādu profesiju viņi izvēlējušies.

Tuvojas laiks, kad dosieties pelnītā atpūtā. Ar ko plānojat nodarboties?

– Pirmkārt, beidzot atpūtišos, bet, otrkārt, abi ar vīru varēsim paceļot, jo būs iegūta brīvība. Domāju, ka atradisies ko darīt.

Jūs jautājat, mēs atbildam

Vai dejojošie eņģeļi ir pienācīgā rotā?

"Vasaras otrajā pusē pie Gulbenes slimnīcas notika sirsniņš pasākums, godinot medicīnas darbiniekus. Toreiz īstīne neizdevās iecerētā vides objekta atklāšana, jo tas nebija pabeigts pilnībā. Vai skulptūra, tuvojoties gada nogalei, ir gatava un priece iedzīvotājus?"

Sazinoties ar Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienības sabiedrisko attiecību speciālisti ANDU LOGINU, noskaidrojām, ka nesen dejojošie eņģeļi savu rotu ir ieguvuši pilnībā. Vides objekts "Dejojošie eņģeļi" simbolizē mediku - māsas, ārstus, ārsta palīgus, kuri ik dienu rūpējas par pacientiem un sniedz savus padomus. Tāpēc vides objekts ir veltījums darbiniekiem, pateicībā par visu, ko viņi dara. Kopējo ainavu un vides objektu raksturo gaišums un smalkas nianses, ābeļu dārza motīvs. Tas viss kopumā veido pazīstamu un mīlu vidi, ļaujot justies aicinātam un rosinot miera sajūtu, kur gūt spēku un energiju. Tāpēc Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība pateicas ikkatram - gan māksliniekiem, gan arhitektiem - par piedalīšanos tapšanas procesā, un vislielākais paldies arī slimnīcu apvienības saimniecības daļas kolektīvam, kas veltīja brīvo laiku, lai ideja īstenotos.

A. Logina atklāj, ka dejojošo eņģeļu skulptūra rotā arī Balvu slimnīcas vidi, un šo objektu atklās nākamgad Pateicības dienas pasākumā 24.augustā. Bet pagaidām iedzīvotājiem ir iespēja doties uz Gulbenes slimnīcas parku un pastaigā baudīt skaisto ainavu, kā arī nofotografēties pie eņģeļiem. Vakarā to apspīd gaismīgas. Arī Balvos slimnīca svētkos iegūst patikamu krāsu noskaņu, kas priece.

Vai saukt ātro palīdzību, ja salauzta roka?

"Vai ātrajai medicīniskajai palīdzībai ir jābrauc uz izsaukumu, ja cilvēks salauzis roku?" jautā "Vaduguns" lasītājs.

NMPD mājaslapā lasāms: "Uz ārkārtas tālrungi 113 jāzvana situācijās, kad cilvēka dzīvība ir apdraudēta un palīdzības saņemšanā izšķirošas ir minūtes - ir gūta ļoti smaga trauma vai ir pēkšņa saslimšana un neatliekamā medicīniskā palīdzība nepieciešama nekavējoties. Situācijas, kad jāizsauc NMPD mediķi: bezsamaņa; apstājas elpošana vai rodas pēkšņi elpošanas traucējumi; ir smagas traumas vai spēcīga asiņošana, kas apdraud dzīvību; pazīmes, kas liecina par infarktu (pēkšņas sāpes aiz krūšu kaula); pazīmes, kas liecina par insultu (ir vienas puses pēkšņs vājums); citas dzīvību apdraudošas situācijas.

NMPD apzinās, ka cilvēks bez medicīniskas izglītības ne vienmēr spēj objektīvi izvērtēt savu veselības stāvokli. Tāpēc, paslīktinoties veselības stāvoklim vai jebkuru neskaidrību un šaubu gadījumos, jau savlaicīgi vajadzētu sazināties ar mediķiem: darba laikā ieteicams konsultēties ar savu ģimenes ārstu, savukārt, kad nav tādas iespējas, bet nepieciešams mediķu padoms veselībai steidzamās situācijās un nav skaidrs, kā rīkoties, zvanīt Ģimenes ārstu konsultatīvajam tālrnim, doties pie dežūrārsta vai steidzamās medicīniskās palīdzības punktu mediķiem.

Ja dzīvībai un veselībai nedraud briesmas, mediķu padomu un konsultāciju sniedz: ģimenes ārsti vai viņu aizvietojoša ārstniecības persona ģimenes ārsta praksē. Ģimenes ārstu konsultatīvais tālrnim - 66016001. Tur darba dienās no plkst. 17.00 līdz 8.00, bet brīvdienās un svētku dienās visu diennakti - kvalificēti mediķi, uzklausot pacienta sūdzības, ieteiks, kā rīkoties un kur saņemt palīdzību."

Nepalaide garām!

Operetes teātra teatralizētā koncertprogramma "Musiqued'amour" Balvos

Sestdien, 17.decembrī plkst. 19.00 Balvu Kultūras un atpūtas centrā izskanēs Operetes teātra teatralizētā koncertprogramma "Musiqued'amour" ("Mīlestības mūzika"). Tā ievedīs šarmantajā Vīnes mūzikas pasaulei, piedāvājot klausītājiem izbaudit mūziku par mīlestību, mūziku, kuru mīlam un pazīstam, mūziku, kas radīta, lai iepriecinātu un radītu svētkus.

Aicinot apmeklēt koncertprogrammu "Musiqued'amour" Balvos, Operetes teātra valdes priekšsēdētāja Agija Ozoliņa-Kozlovska pauž: "Laikā, kurā šobrīd dzīvojam, mēs jau salīdzinoši ilgu laiku skaudrāk kā jebkad agrāk saprotam, ka ir ārkārtīgi svarīgi saglabāt līdzcietību, cilvēcību un spēju sadzīrdēt un mīlēt vienam otru. Mīlestība ir dzīvības kodols, dzīvotspējas eliksīrs, kas rada dzīvesprieku un piešķir mūsu dzīvei vērtību un jēgu. Mūsu koncerta vadmotīvs ir mīlestības mūzika kā iedvesmas un stiprinājuma avots, kā dzīvesprieka un mīlestības eksplozija iepretim pasaulei notiekotajam."

Savukārt izcilais vijolnieks Raimonds Ozols pauž: "Varbūt esmu pārāk konservatīvs vai "akadēmisks", taču, ja man ir dota iespēja izvēlēties, labprātāk izpildī mūziku, ko caurvij ausij tīkama melodiskā līnija un loģiska harmonija. Tieši tādēļ ar prieku piedalos Operetes teātra veidotajās programmās, jo šā žanra klasiku radītās mūzikas interpretēšana ikreiz ir kā malks svaiga gaisa."

Koncertā piedalīsies izcili solisti: operdива, vairākkārtēja Lielās Mūzikas balvas laureāte Sonora Vaice (soprāns), Anta Jankovska (soprāns/Itālija), Laura Purena-Kancāne (soprāns), Alfr. Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskolas audzēkne Patricija Kozlovska (soprāns), Dainis Kalnačs (tenors), Nauris Indzeris (baritons), vijolnieks Raimonds Ozols un pianiste Agija Ozoliņa-Kozlovska.

Koncertu veidojuši: horeogrāfes Olga Spridzāne un Ieva Kemlere, kostīmu māksliniece Elīna Milta-Niedrāja, scenogrāfe Rasa Cirvele, grima māksliniece Liāna Repule, mākslinieciskā vadītāja un producente Agija Ozoliņa-Kozlovska.

Koncerts 2 daļās.

Billetes var iegādāties "Bīlešu paradīzes" kasēs un internetā: <https://www.bilesuparadize.lv/lv/event/122993>

Bīlešu cenas: EUR 12 - 20. Skolēniem, studentiem, pensionāriem un cilvēkiem ar invaliditāti - 20% atlaide un ar Goda ģimenes aplieci (3+ ģimenes karti) - 40% atlaide.

Muzikāla izrāde visai ģimenei "Grinča Ziemassvētki"

21.decembri Latgales vēstniecībā "GORS" būs skātāma krāšņa, muzikāla svētku pasaka visai ģimenei - "Grinča Ziemassvētki". Izrādes sākums plkst. 18.00.

Šī būs visiem zināmā pasaka par nejauko Grinču, kurš ienīda Ziemassvētkus tikai tāpēc, ka bērnībā pret viņu bija izturējušies slikti. Taču Ziemassvētki ir brīnumu laiks, un ar mazās meitenītes Sindijas palīdzību Grinčs atgūst ticību labajam, cilvēkiem un arī Ziemassvētkiem.

"Grinčs nav jauns; par tādu viņu padarīja sabiedrība, un

viņš tam noticēja. Patiesībā Grinčs ir tāda pati cilvēcīga būtne, kas alkst pēc draudzības, un svētki ir īstākais laiks, kad to saņemt," saka Grinča lomas atveidotājs, šarmantais aktieris Māris Bezmers. "Izrāde ir par to, ka labais vienmēr uzvarēs un ķems pārsvaru, vajag tikai tam ticēt. Šobrīd pasaule arī ir daudz negāciju un drūmu domu, bet, ja mēs paši sevi atradīsim to gaišo pusī, kam tiečēt, un palīdzēsim cits citam gan fiziski, gan morāli, gan emocionāli, mēs varam mainīt gan savu vidi, gan arī kopējo pasauli. Šī ir jautra pasaka visai ģimenei, kas pēc tam vēl ilgi atstāj pozitīvas emocijas."

Savukārt izrādes režisors Imants Strads piebilst: "Labākā dāvana Ziemassvētkos ir bērnu kopīgie smieklī ar vecākiem, tāpēc radīsim svētku noskaņu visi kopā muzikālajā izrādē ģimenei "Grinča Ziemassvētki"!"

Sirsniņo un muzikālo pasaku divās daļās, kurā netrūks jautriņas un piedzīvōjumu, iestudējis režisors Imants Strads, galvenajā lomā - aktieris Māris Bezmers. Lomās: Margers Eglinskis, Imants Strads, Madars Zvagulis, Agnese Kalniņa, Terēze Lasmane u.c.

Billetes uz izrādi var iegādāties "Bīlešu paradīzes" tīklā.

Ulda Marhileviča un Ditas Lūriņas Ziemassvētku koncertprogramma

Tuvojoties Ziemassvētkiem, komponists Uldis Marhilevičs un Latvijas Nacionālā teātra aktrise Dita Lūriņa sagatavojuši īpašu koncertprogrammu "Vēl mirklī padomā par mani". 23.decembri plkst. 19.00 šī sirsnīgā koncertprogramma izskanēs Latgales vēstniecībā "GORS".

"Koncerta sākumdaļā ieskandināsim nākamgad gaidāmo dzejnieces Broņislavas Martuževas simtgadi, ļaujot klausītājiem ielūkoties topošajā dziesmu ciklā, kas veltīts dzejnieci, un izbaudot arī Broņislavas Martuževas dzēju Ditas lasījumā. Pēc tam būs atskats uz jau zināmākām Ziemassvētku dziesmām, kas tapušas dažādos manas daiļrades posmos un šoreiz izskanēs jaunās aranžījās - "Liesmiņa", "Tava sirds, tavas mājas" u.c. Protams, neizpaliks arī zināmi pasaules Ziemassvētku korāļi, kuriem klausītāji varēs pievienoties," gaidāmo koncertu ieskicē Uldis Marhilevičs.

Savukārt Dita Lūriņa par konta programmas pirmo daļu piebilst: "Kad man jādomā par Broņislavu, tad sajūtu, ka domāju par stipru cilvēku, kaut arī var teikt, ka pieminu cilvēku, kura it kā nebija, jo karš un padomju vara piespieda jauno meiteni slēpties pagrīdē - savās mājās zem grīdas dēļiem, tad izsūtījums, atgriežoties Latvijā - aizliegums publicēties, pirmās publikācijas zem sveša vārda... Un tomēr tik stipra un nesalauzta balss, tik drosmīgs un nepiekāpīgs gars, tik daudz

mīlestības. Šķiet, tieši tā mums šobrīd, šajā vētrū un satricinājumu pilnajā pasaule, pietrūkst - vienas drošas un stipras mīlestības pilnas balss. Tādēļ aicinu sajust, kā Broņislavas dzēja atskanē Ulda Marhileviča melodijās, kā tā atbalsojas manā - aktrises Ditas Lūriņas - balsī."

Vēl mirklī padomā par mani,
Pirms pulksteņi sit divpadsmit.
Sāk gaisus ietricināt zvani.
Šai mirklī padomā par mani.

Koncertos piedalīsies mūzikā grupa Ulda Marhileviča vadībā: Dzintars Beitāns (vijole), Modris Laizāns (basgitarā), Ivars Kalniņš (sitaminstrumenti), Zane Biķe (vokāls), Jānis Bērziņš (gitarā), pie klavierēm - Uldis Marhilevičs.

Billetes "Bīlešu paradīzes" tīklā.

Apsveikumi

No sirds mīļi sveicam
Gunti Kikustu

skaistajā 45 gadu jubilejā!
Mamma, tētis, māsa un brālis ar ģimenēm,
meita Vineta, Truhanovu, Bratuškinu,
Grāmatiņu, Ķeļevu ģimenes

Iznes caur gadiem savu smaidu,
Paliec, kāda esi, šodien, rīt...

Sirsniņi sveicam **Taisiju Smirnovu**
skaistajā jubilejā! Vēlam stipru veselību un daudz
jauku mirķu ikdienā.

Tamara, Davids Galinis

Dzīve ir kā samezglota dzīja,
Kuras risinājums – grūts, bet skaists,
Neskaitīsim dienas, kurās lietus lija,
Mirkļus skaitīsim, ko ūž bij projām laist.

Vissirsniņkākos sveicienus apāļajā jubilejā
Marutai Marijai Spalviņai
sūta bērni ar ģimenēm!

Pērk

**IEPĒRK
MĀJLOPUS**
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLITĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galasparstrade.lv

SIA "AIBI" iepērk
liellopus, jaunlopus,
jērus, zirgus.
Iepērkam arī bioloģiskos lopus.
Samaksa tūlitēja.
Tālr. 20238990.

**IEPĒRKAM
Mājlopus!**
SIA Iepēkpiem
augstas cenas!
062003939
www.ipepkam.lv

Z.S "Strautiņi"
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlitēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

PĒRKAM

Augošu koku cirsmas
un sortimentus pie ceļa

Meža iepāšniekiem:
• Veicam bezmaksas konsultācijas;
• Palīdzam meža taksācijas sagatavošanā, cirsmu iestigošanā;
• Palīdzam iesniegt ciršanas pieteikumu VMD.

Metsä
Telefoni informācija: 26115369; 67804343
www.metsaforest.com/lv

SIA "SMG Energy"
PĒRK
zarus un šķeldojoamo materiālu.

Piedāvājam **BEZMAKSAS**
platību attīrišanu no kokiem un
krūmiem.
Veicam piemaksu par iegūtiem
materiāliem.

Nodrošinām pilna cikla
izstrādi.
Tālr. 28607454.

**LIGNUM
LATVIA**
Pērk meža
ipašumus
un cirsmas.

SIA LIGNUM LATVIA -
uzticama mežu iegāde

Zvaniet: 29 289 878
lignum@lignum.lv
www.lignum.lv

Pērk izcirstus mežus,
3000 EUR/ha. Tālr. 28282021.

Pērk mežu ar zemi, cirsmas,
lauksaimniecības zemi.
Tālr. 26346688.

"Latvijas investīciju fonds" pērk par
augstām cenām meža ipašumus.
Tālr. 26411450.

Pērk meža, lauksaimniecības zemi.
Tālr. 29386009.

Pārdod

Z/S "Užgava" pārdod graudus,
zirbus, kartupeļus: 'Vineta', 'Laura',
'Gala'. Tālr. 29432655.

Piegādā lopbaribai: kartupeļus,
burkānus, cukurbietes, lopbaribas
bietes, graudus. Tālr. 25442582.

Pārdod metāla jumtus un note-
sistēmas no ražotāja. Cena no
7,50 EUR/m². Tālr. 28382940.

Skaldita malka.
Cena 50 EUR/berkubā.
Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem.
Ir sausā. Tālr. 25543700.

Pārdod skaldītu malku (pieņem
apmaksu caur sociālo dienestu).
Tālr. 26425960.

Pārdod 3m alkšņa malku ar piegādi.
Minimālis apjoms 40 m³. Zvanit
20514042.

Dējējvistas, jaunputni.
Tālr. 29424509.

Pārdod Audi A4, 2000.g., labā
kārtībā. Tālr. 29916822, 22340941.

Pārdod māju, 65m², Baltinavas
centrā. Zeme 0,2607 ha, pie mājas
10 būves, iežogota teritorija, daļēji
mēbelēta, apdzīvojama uzreiz.
Tālr. 29834876.

Dažādi

Veikalā "Dauteks" JAUNS
PIEDĀVĀJUMS spilveniem, segām,
aizkaru audumiem, gultas veļai.
Balvi, Brīvības 46b.

Zemnieku saimniecība nomā, pērk
lauksaimniecības zemi,
cirsmas, mežus. Tālr. 26335686.

LOGI, DURVIS. Tālr. 26343039.

Bistamo koku zāģēšana.
Tālr. 27657827.

Attīra no krūmiem grāvus,
lauksaimniecības zemi.
Tālr. 29199067.

Siltinām mājas ar ekovati, granulām
un termopotām.
Tālr. 26748235.

Dūmvadu, dabīgo ventilāciju,
apkures ierīču, dūmeju apsekošana,
tirišana, remonts, izgatavošana,
mūrēšana, oderēšana, uzstādīšana.
Celtniecības darbi, remontdarbi.
Dūmu detektori, uzstādīšana.
Materiālu piegāde.
Tālr. 22363236, 20404400.

"Vaduguns" abonēšanas cenas 2023.gadam (EUR)

**Fiziskām
personām**
2022.gada
12 mēnešu
abonentiem

1 mēnesis

3 mēneši

6 mēneši

12 mēneši

6,50 19,50 38,00 72,00

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-
SIA "Balvu Vaduguns",
R.KACĒNS
Iespēsts SIA "Latgales
Druka", Rēzeknē,
Baznīcas 28
TIRĀŽA - 2525

Līdzjūtības

Skan tava šūpla dziesma krūtīs.
Tā katrā dzīves soli man ir klāt.
Skan priekos, bēdās, kad ir grūti,
Skan sirdi man, ak, mīļā, labā mātī..
(A.Krūklis)

Man rokas mierā saliek,
Un mīlās sejas tumst.
Te viss, kas darīts, paliek,
Es atvados no jums.
Skumstam par
MARGARITAS BROKĀNES nāvi
un izsakām līdzjūtību
piederīgajiem.
Bijušas p.s. "Medņeva" darbabiedri

Krustu krustām zemes ceļi,
Tavs celiņš izstaigāts.
Dod, Dievīņi, dvēselei
Vieglu ceļu viļņaule.
Izsakām patiesu līdzjūtību **Ligitai**
Brokānei ar ģimeni, pavadot
MĀMINU kapu kalnīā.
Tautas 1 mājas iedzīvotāji

Te es nācu, te es gāju,
Te ar bēdām mijās prieks.
Mājas, manas mīlās mājas,
Nu bez manis palieciet.
Mūsu patiesa līdzjūtība **Austrai** un
Aldai, viņu ģimenēm un pārējiem
piederīgajiem, brāli **PĒTERI BUŽU**
pavadot pēdējā ceļā.
Modra un Alda ģimenes, Aina

Domājiet par mani, lai ir silti
Arī tad, kad sniegputenis virst.
Neraudiet jūs, mani palicēji,
Milētie nemūžam nemomirst.
Dalām sāpju smeldzi un izsakām
līdzjūtību **Lidijai Šaicānei**, pavadot
mīļo brāli **BRONISLAVU** mūžibas
ceļā.
Etnogrāfiskais ansamblis "Abrenīte"
un senioru deju kopa "Intriga"

Visi koki lidumā,
Ozoliņa vien nebija.
Visi radī istabā,
Mūs' brāliša vien nebija.
Mūsu patiesa līdzjūtība māsai **Lidijai**
Šaicānei, brāli **BRONISLAVU**
mūžibā pavadot.
Anna, Jānis Egļavā

Šalciet kļusi, dzimtie meži,
Mūža dziesma beigusies...
(Sk.Kaldupe)
Izsakām līdzjūtību **Prancānu**
ģimenei un tuviniekiem, pavadot
VLADIMIRU pēdējā gaitā.
Kultūras ielas māju kaimiņi

Pateicība

Reiz pienāk diena, nelūgta un skarba,
Kad dzīļi, dzīļi daudziem sirdis sāp.
(O.Skuja)

Vissirsniņākie pateicības vārdi prāvestam Olģertam
Misjūnam, Bērzpils pagasta pārvaldei, dziedātājām
Aijai, Annai un Liānai, apbedīšanas biroja "Ritums"
kolektīvam, "Senda Dz" kolektīvam par klāto galdu.
Paldies Balvu Neatliekamās medicīniskās palīdzības
dienesta brigādēm, Intensīvās terapijas nodaļas
personālam, kuri cīnījās par Jāņa dzīvību līdz
pēdējam brīdim. Paldies klassesbiedriem, darba kolēgiem, radiem, draugiem,
kaimiņiem un visiem, kuri atbalstīja mūs, pavadot mūžibā **Jāni Socki**.

TUVINIEKI

